

L I E T U V I U

DIENOS

RAŠYTOJA RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

LITHUANIAN DAYS

JANUARY

1985

1985 M. SAUSIO MĖN.

LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS

(ISSN : 0024-2950)

4364 Sunset Blvd.—Hollywood, Ca 90029
Telefonas: 664-2919

1985, Sausis Nr. 1 (351)
January, 1985 No. 1 (351)

Eina XXXIV metai
Volume XXXIV

• •
"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTO SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN," PUBLISHED 1946-49

Redaguoja
REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Rūta Skirius, MPA
Margis Matulionis, MA
Arūnas Barkus, MS
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

• •
Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę
Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days"
permissible only with indication of this source

Prenumerata atnaujinta automatiškai, nelaukiant atskiros pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku
Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect should be sent to the publication

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn.
Published monthly, except July and August

• •
Please send any change of address to:
LITHUANIAN DAYS
4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Ca 90029
Allow six weeks for the change

• •
Atskiro nr. kaina \$2.00 Single Copy \$2.00
Prenumerata \$20.00 metams Kanadoje \$25.00
Subscription \$20.00 Per Year Canada \$25.00
Garbės prenumerata/Honorary Subscription \$35.00
"Second Class Postage Paid at Los Angeles, CA"

FRONT COVER

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

Rūta Kleva Vidžiūnienė was born in Kaunas, Lithuania, where she finished St. Casimir's High School and studied at the University of Vilnius. She was a singer and dancer in Philharmonic's Folk Ensemble. In the United States she received a degree in Foreign Languages and Political Science, and is presently a teacher in the Los Angeles School District. Active as a journalist in the Lithuanian press and radio work, she also has received several awards in literature. Rūta now resides in Valencia, California.

BACK COVER

LITHUANIANS PARTICIPATE IN HOLIDAY FAIR IN WILKES-BARRE, PA.

The rotunda of the Luzerne County Court House, Wilkes-Barre, Pa. was filled with the festive songs and trims of the holiday season when the many ethnic organizations of Wyoming Valley and the Luzerne County Tourist Promotion Agency presented the Annual Holiday Fair.

Christmas customs, songs, decorated trees, holiday customs and traditional Christmas Eve suppers were on display. A beautiful Lithuanian display was presented by Mrs. Nellie T. Bayoras and Miss Dorothy Banos, both of Pittston. Their display featured a Lithuanian church scene at Christmas and a magnificent tree filled with straw ornaments created by Mrs. Bayoras, a well-known creator of the traditional decorations. —Donna Morgan

ANNOUNCEMENT

On January 29, 1984, Liberty Federal Savings and Loan Association of Philadelphia, PA, called the Lithuanian Bank, converted to a capital stock corporation. They issued and sold 881,449 shares of capital stock, thereby increasing the reserve fund by \$8,400,000, to a total of \$23,900,000. The shares are now traded daily and reported in most newspapers having a financial section, in the Over-the-Counter market (OTC) with the Symbol LFSL-PHIL.

Purchases and sales can be made through any stockbrokers office. For financial reports write:

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

ATT.: Ms. Barbara L. Elias
Director of Shareholder Relations
202 North Broad Street
Philadelphia, PA 19102

Organized as the First Lithuanian Building and Loan Association of Philadelphia in 1901, federalized in 1942 with assets of \$360,000. 1984 assets are over three hundred million dollars.

C. S. CHELEDEN
Chairman Emeritus

TURINYS/CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

Lietuvos atstovo dr. S. A. Bačkio žodis i Lietuvą.....	3
Balys Auginas Atminimų žvakutės ant praeities laiptų.....	4
Vladas Bakūnas R. K. Vidžiūnienė— lietuvė žurnalistė.....	5
Vinco Kazoko poezija ir "In Memoriam".....	8
Grigo plokštelės sutiktuves.....	10
Alė Rūta "M. K. Čiurlionis—nauja knyga".....	14

ENGLISH SECTION

Henrikas L. Gaidis Lithuanian Swords.....	16
Rūta Skirius and Vincas Skirius Interview With Linas Kojelis.....	18
Rev. Vytas Memėnas Laimutis Nargelenas, a Fast Rising Star.....	22
Two Creeds (from Elta).....	22

.....

BOOKS ON LITHUANIAN HISTORY

Samogitia ("Žemaitija"), written by French author Chas. L. Thourot Pichel. 320 pages, with maps and pictures. Hard cover. \$7.95 plus \$1.00 postage.

O—

History of Lithuania, by Dr. Joseph B. Koncius. Illustrated, 142 pages. Soft cover. \$3.00 plus 75c postage.

—O—

The Baltic Nations (Estonia, Latvia, Lithuania, Finland, Poland), by Dr. Bronis J. Kaslas. 319 pages, hard cover. \$12.00 plus \$2.00 postage and handling.

—O—

Land of Crosses by Michael Bourdeaux. 339 pages, soft cover. \$8.75 plus \$1.50 postage and handling.

—O—

Soviet Genocide in Lithuania by Dr. Jos. Pajaujis. 246 pages, illustrated, hard cover. \$12.00 plus \$1.75 postage and handling.

Order from:

LITHUANIAN DAYS
4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, CA 90029
Phone (213) 664-2919

Po Amerikos Lietuvių Kongreso Chicagoje, susirinkusios visos rengimo komisijos. Kairėje—Grožvydas Lazauskas ir Irena Blinstrubienė.

The organizing committee of the Lithuanian Congress in Chicago. From left: Grožvydas Lazauskas and Irena Blinstrubas. —Nuotrauka P. Maletos

Lietuvos atstovo, dr. S. A. Bačkio, žodis į Lietuvą įregistruotas Amerikos Balse NAUJŲJŲ 1985 METŲ proga

Brangūs Tautiečiai,

Naujųjų 1985 Metų proga nuoširdžiai sveikinu Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir Lietuvos Pasiuntinybės Vašingtone vardu visus pavergtos tėvynės brolius ir seseris.

Tiek mūsų Tarnybos, tiek visų lietuvių ryžtingai ginančių Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės bylą svarbiausias rūpestis yra ir bus mūsų valstybės nepriklausomybės atstatymas ir kol tas bus atsiektas—rūpintis, kad JAV ir kitos Vakarų valstybės nepripažintų prievartinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, tą nepripažinimą testų ateityje ir tuo būdu mūsų byla tarptautinėje plotmėje liktų gyva.

Žengdami į Naujuosius Metus mes prisimename, kad 1984 metais Lietuvos vardas, mūsų tautos nedalia, lietuvių tautinis, religinis gyvybingumas, lietuvių kalinių vardai Vakarų pasaulyje dažniau ir plačiau buvo minimi negu anksčiau. Su dėkingumu prisimename JAV Prezidento Reagan pareiškimus Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu skelbiant "Baltų Laisvės Dieną," "Pavergtų Tautų Savaite" ir pareiškiant 1984.8.17 d. kad "pavergimas Rytų Europos Tautų nėra priimtina alternatyva." Be to 1984.X.26 d. sveikindamas Amerikos Lietuvių X-tąjį Kongresą jis užtikrina, "kad Lietuvių Tautos kova dėl žmogaus teisių ir laisvo apsisprendimo yra didelis šios Administracijos rūpestis."

1984 m. Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimas dažnai buvo minimas daugelio kraštų spaudoje, Europos Parlamente, Jungtinių Tautų forumuose New Yorke, Ženevoje, kur vakarų valstybių delegatai priminė Sovietų Sąjungos atstovams Kremliaus veiksmus Pabaltijo valstybėse, prasilenkiančius su Maskvos tarptautiniais užsilaikymais.

Sovietų Sąjunga dabar deda daug pastangų Lietuvoje įvesti didesnę kontrolę visose srityse ir ieško ne tik sutramdyti, bet ir visiškai palaužti tautinį, religinį gyvybingumą. Ji siekia vis daugiau įgyvendinti rusų kalbos vartojimą istaigose dokumentacijos bei susirašinėjimo reikalais ir pastaruoju laiku sustiprino ofensyvą prieš tikybą, lietuvių tautines apraiškas, tradicijas ir vis daugiau varžo bet kokią santykiavimą su Vakarų

pasauliu. Visiškas Sovietų Sąjungos nekreipimas dėmesio į žmogaus teises, kelia didelį susirūpinimą JAV-se. Šiomis dienomis JAV Kongreso vadovai daro žygių sukurti kongresmanų koaliciją, kur Sovietų istaigoms pasiūstų žodį, jog žmogaus teisių klausimas yra pagrindas JAV ir Sovietų Sąjungos geriems santykiams, o Prezidentas Reagan savo 1984.XII.10 d. Proklamacijoje nr. 5287 apie Žmogaus teises yra pabrėžęs, kad "Žmogaus teisių paneigimas yra pasaulinės įtampos priežastis."

Nežiūrint kad mūsų gyvenamas laikotarpis yra pilnas pavoju, neramumu, jis taip pat turi ir šviesesnių prošvaisčių. Prisiminkime tik Jo Šventenybės Popiežiaus Jono Pauliaus II asmenišką pastangą suteikti svarbumo ir iškilmingumo minint Šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, 500 metų mirties sukaktį ir jo norą Lietuvon nuvykti tas iškilmes pabaigti. Ta proga, kur tik lietuvių yra, visur katalikų bažnytinė hierarchija išjungė į tų iškilmių minėjimą ir tuo būdu Vakarų pasaulyje buvo prisiminta ir Lietuva ir daugiau susipažinta su Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir Lietuvių Tautos padėtimi. Lietuviai, su dėkingumu Popiežiui, nepamirš jo žodžių, pasakytų per pamokslą lietuviškai 1984.VIII.25 d.: "Jaučiuosi esąs jūsų tarpe. Jaučiu dvasinę vidinę vienybę su Lietuvos Bažnyčia ir su Lietuvių tauta. Jai reiškiu mano nuoširdžiausią pagarbą." Tikimės, kad Popiežiaus palankumas bus ir lietuviams ruošiantis minėti 1987 m. Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį.

Sutikdami Naujuosius 1985 Metus prisimename, kad 1984 m. spalio 5 d. JAV Kongresas, Atstovų Rūmai ir Senatas, priėmė Jungtinę atstovų Rūmų Rezoliuciją 655, pagal kurią JAV Prezidentas pasirašys proklamaciją, skelbiančią 1985 m. Vasario 16 Dieną "Lietuvos Nepriklausomybės Dieną." Tai pirmoji prošvaistė 1985 metams mūsų byloje dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės. Tikėkimės, kad lietuvių ryžtinga veikla susilauks ir kitų prošvaisčių mūsų tėvynės labui.

Brangūs Broliai ir Brangios Seserys, prasidedant Naujiesiems Metams linkiu geriausios sėkmės jums asmeniškai ir visokeriopai siekiant išlaikyti tautines tradicijas ir tautinį visose srityse gyvybingumą, pagrįstą pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių idėjomis.

ATMINIMŲ ŽVAKUTĖS ANT PRAEITIES LAIPTŲ

Balys Auginas

Kiekviena kultūringa tauta gerbia savo istoriją, savo didvyrius ir tuos žmones, kurie kuria istoriją. Gerbia savo kunigaikščius, savo didžiuosius valstybės vyrus ir rašto žmones, menininkus ir kūrėjus. Protingi žmonės gerbia ir savo praeitį. Minėdami praeitį, mes pagerbiame istoriją, nes istorijos neigimas ar jos nežinojimas—anot mūsų didžiojo aušrininko Jono Basanavičiaus žodžių—mus padaro nieko nežinančiais vaikais.

Gi galvojančiam žmogui svarbu žinoti, kaip vystėsi gyvenimo įvykiai praeityje, koks praeities įvykių ryšys su dabartimi ir ko galima tikėtis ateityje. O juk kiekvienam turėtų rūpėti ne tik jo vaikų, savo tautos, bet ir žmonijos ateitis! Todėl, būdami sąlytyje su istorija, sekdami gyvenimą ir iš jo (ir praeities) įvykių mokydami, pažįstame ir nuspėjame ateitį. O ateitis priklauso ne tik nuo pačių didžiųjų valstybininkų ir politikų, bet ir nuo kiekvieno mūsų—nuo paprasto inteligento, kuris savo kultūriniu, visuomeniniu darbu, savo gera valia net ir nenujausdamas padaro įtaką savajai kartai ir nejučiom įtaigoja ir būsimos kartos mąstyseną.

Tokie yra valstybininkai, turį tam tikrą talentą, išradėjai, mokslo ir rašto žmonės. Jų idėjomis minta pasaulis. Nuo jų idėjų pasaulis gali būti žmonijos palaimingas rojus, nuo jų jis kartais ir . . . sudreba, kartais ir . . . pakinta!

Todėl ir šiais jau Naujais 1985-tais metais mes uždegame savo atminimų žvakutę minėtiniams mūsų tautinio gyvenimo įvykiams—toms lietuviškos brandžios sukaktimis ir vaisingiems praeities metams!

Pirmiausiai, pasidžiaugsime dviem labai reikšmingoms ir šviesiom lietuviškojo istorinio gyvenimo sukaktimis: 575-kerių metų minėjimu nuo Žalgirio mūšio dienų ir mūsų raštijos pirmatako-kūrėjo Svetkaus Rapalio garbinga 500 metų gimimo sukaktimi.

Svetkus Rapalio (savo raštus pasirašinęs lotyniškai Stanislaus Rapagellanus), gimė 1485 m. Eišiškėse, aukštuosius mokslus ėjęs Krokuvos ir Vitenbergo universitete. Gavęs teologijos daktaro laipsnį, profesoriavo Karaliaučiaus universitete. Didelio mokslo ir iškalingumo profesorius, kurio paskaitų klausydavęs net pats Prūsijos kunigaikštis Albrechtas. Mūsų literatūron pateko, kaip pirmasis išvertęs į lietuvių kalbą Sv. Raštą, religinių giesmių iš lotynų ir lenkų kalbų. Jo viena giesmė 1570 m. išspausdinta Mažvydo *Giesmėse Krikščioniškose*.

Iš kitų, atsišaukiančių iš penkto šimtmečio laiko miglų, pažymėtini Abraomas Kulvietis ir Jurgis Zablockis, nuo kurių gimimo šiemet sukanka 475 metai. Pirmajam mūsų lietuviškos knygos autoriui Martynui Mažvydui uždegime 465-erių metų gimimo žvakelę. 460 m. gimtadienis Baltramiejui Vilentui (Mažvydo pusbroliui) ir 320 m. nuo Jokūbo Perkūno

(jaunesniojo) gimimo, taip pat pakeliame 310 metų laiko užuolaidą, skiriančią mus nuo anų laikų (17-to ir 18-to šimtmečio pradžios) geriausio lietuvių kalbos žinovo, kalbininko Pilypo Ruigio gimtadienio.

Išskirtinai šiltu žodžiu prisimename Liudviką Gediminą Rėzą, mirusį prieš 135-erius metus (1840 VIII 30). Tai vienas geriausių devynioliktojo šimtmečio pradžios lietuvių rašytojų, leidėjų ir vertėjų. Rašęs, redagavęs, vertęs į lietuvių kalbą Ezopo pasakėčias, išleidęs 1818 m. Donelaičio *Metus* ir jo pasakėčias. Tačiau savo rašytojo aureolę apvainikavęs ir pelnęs ją 1825 m. pirmuoju lietuviškų dainų dainynu. Mūsų liaudies dainos tada paplito po visą vakarų Europą, kurioje vyravo romantizmo dvasia ir buvo domimasi liaudies folkloru. Ypatingai dainyną išpopuliarino Goethe, kuris apie jį atsiliepes, jog tokių gražių liaudies dainų neturinti jokia kita pasaulio tauta. Tai yra didžiausias istorinis komplimentas ne tik lietuvių dainoms, bet ir jų rinkėjui Liudvikui Rėzai.

Kitą mūsų žymų rašytoją Adomą Mickevičių, mūsų *Pono Tado* poemos autorių, prisimename jo mirties 130 m. proga.

Sausio 17 d. uždegėme žvakutę 150 m. gimtadieni švenčiančiam garbingajam *Anykščių Šilelio* poetui vysk. Ant. Baranauskui.

Vasario 27 d. sukanka šimtmetis (100 m.) nuo antrojo Lietuvos prezidento Aleksandro Stulginsko gimimo. Kovo 18-tąją—šimtmetis

nuo aušrininko poeto Petro Armino mirties. Gegužės 17 d.—110 m. nuo vysk. Motiejaus Valančiaus mirties. Rugsėjo 22 d.—prieš 110 m. gimė mūsų žymusis muzikas ir dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Spalio 1 d.—100 metų, kai Balbierišky gimė kun. Mykolas Kupravičius, mūsų žymusis valstybininkas, žemės reformos autorius.

Devynioliktąjį šimtmetį užsklendžiame liūdna 120 metų lietuviškos spaudos draudimo sukaktimi. 1865 m. rugsėjo šeštoji—juodžiausioji gedulo diena mūsų raštijai, lietuviškam spausdintam žodžiui! Šią sukaktį nors ir minėsime su giliu liūdėsiu, bet savo širdyse uždegime ir viltingą lietuviškos spaudos išlikimo ryžtą, tikėdami prasmingo rytojaus aušromis . . .

Viena iš 20-tojo amžiaus šviesių, saulėtų sukakčių yra prieš 80 metų įvykęs Didysis Vilniaus seimas. Tebūna jis mūsų paskaitininkų lūpose paskatinimu jaunajai kartai labiau domėtis savo tautos ir valstybės kovinga ir ryžtinga praeitimi.

Čia glaustai paminėjome tik pačius svarbiausius mūsų lietuviškosios kultūros nepamiršamus įvykius—išsiskleidusius ir jau nuvytusius laiko žiedus. Tačiau jų šaknis ir atžalas tebejaučiame mūsų valstybiniame tautos gyvenime.

Mūsų pačių darbai galbūt nežymūs, ir mūsų žingsniai gal nepaliks žymės ant šios žemės rutulio, bet isijausdami į savo tautos praeities ritmą, į jos gaivalingą kvėpavimą, kuri jaučiame ir po daugelio šimtmečių—minėdami savo tautos įvykius ir užsipelniusius žmones, gerbiame jų atminimą. Statydami savo pagarbos žvakutę ant praeities laiptų, jaučiamės esą tos pačios motinos vaikai, didžiuojamės Lietuvos laimėjimais, liūdime dėl savo valstybės praeities nelaimių.

(Iš Clevelando D.M.N.P. par. biuletenio "Mūsų žingsniai")

Šv. Kazimiero jubiliejinių metų atidarymo ir uždarymo iškilmes Adelaidėje suruošęs komitetas. Iš kairės: V. Neverauskas, A. Urnevičienė, V. Baltutis, E. Varnienė, Pr. Pusdešris, Vl. Bagušauskas (bareljefo fondatorius), kun. A. Spurgis, MIC (komiteto pirmininkas), Č. Zamoiskis, V. Vosylius. Kairėje pusėje matome Šv. Kazimiero bareljefą, sukurtą skulptorės Jievos Pocienės.

—Nuotrauka A. Budrio

The organizing committee of St. Casimir's jubilee celebrations in Adelaide, Australia. From left: V. Neverauskas, A. Urnevičius, V. Baltutis, E. Varnas, P. Pusdešris, V. Bagušauskas (sponsor of the bas relief), Rev. Spurgis, MIC (committee chairman), Č. Zamoiskis, V. Vosylius. On the left is St. Casimir's bas-relief, the work of sculptor Jievos Pocienės.

R. K. VIDŽIŪNIENĖ— LIETUVĖ ŽURNALISTĖ

Žurnalizmas iš seno buvo vyrų profesija, ypač Lietuvoje, kur ta profesija užsiimančių moterų buvo vos kelios Kaune. Klaipėdoje, kur buvo apie desėtkas profesinių žurnalistų—buvo vos viena moteris (priklausiusi Lietuvių Žurnalistų S-gos skyriui)—tula Arongauzaitė (žydų tautybės). Lietuvių išeivijoje moterų-žurnalistų yra turbūt daugiau, negu Lietuvoje. Viena tokių yra Rūta Kleva Vidžiūnienė, savo žurnalistiniais gabumais iškilusi kelerių pastarųjų metų bėgyje, bendradarbiaudama įvairiuose išeivijos laikraščiuose, ypačiai "Drauge." R. K. Vidžiūnienė, gyvenanti Valencia, Cal., yra ir talentinga rašytoja, laimėjusi visą eilę premijų už noveles, o pastaruoju metu vėl išleido naują savo novelių rinkinį—knygą pavadintą **Vieno Vakaro Melancholija**, kurią publika sutiko labai vertingai.

Kaip "Lietuvių Dienų" žurnalo bendradarbis ir vienas iš vos kelių Los Angeles gyvenančių Lietuvos žurnalistų S-gos senųjų narių—mano nario liudijimo Nr. 150 išduotas 1935 m. balandžio mėn. 29 d. Kaune, pasirašytas dr. J. Purickio—pirmininko ir J. Gerulaitytės—sekretorės. Man rodos, kad kiti Los Angeles gyvenantieji nepriklausomos Lietuvos žurnalistai, turintieji tokius liudijimus yra Bronys Raila ir Vincas Trumpa, Žurnalo leidėjo Antano Skiriaus buvau paragintas padaryti pasikalbėjimą su žurnaliste R. K. Vidžiūniene, ryšium su jos pastangomis pagyventi lietuvių išeivijos žurnalistų s-gos veiklą netik Los Angeles, bet ir išviso—didžiausią balsų skaičių laimint rinkimuose į L. Ž. S-gos centro valdybą. —Vl. Bakūnas

Rūta Kleva Vidžiūnienė

pulsu artesniam ryšiui su spauda—joje dalyvauti, bendradarbiauti. Kada pradėjote spaudai rašinėti, bendradarbiauti?

—Gimnazijoje buvo mano pirmieji literatūriniai bandymai—mano trumpos novelės buvo skaitomos švenčių proga scenoje, pasirodė "Skautų Aide." Bet vistiek daugiau traukė laikraštis. Vokietijoje, Berlyne, nugirdau vyresniosius kalbant, kad bus steigiamas lietuviškas laikraštis tremtyje. Taip ir nusmelkė mintis: gal priimtų, gal pritapčiau. Betgi teko bėgti gilyn į Vokietiją. Vėliau pasiunčiau porą dalykėlių "Minčiai," pasirašydama savo K. Mickevičiūtės pavarde. Išspausdino—nesistebėkite—mano kraujospūdis staiga pakilo. . .

—Kaip sekėsi įsijungti į lietuvišką spaudą, jau čia Amerikoje?

—O, čia jau manęs niekas negalėjo sulaikyti. Atsidūriau New Yorke, kur kaip tik buvo prasidėjęs prezidentinių rinkimų įkarštis. Pasiunčiau savo išvedžiojimus "Darbininkui"—yra. Aš ir vėl prie plunksnos. Po kelių pasirodžiusių straipsnių, štai gaunu redaktoriaus Pauliaus Jurkaus laiškėlį: "Gera rašai, bet mūsų skaitytojai daugiausiai senieji ateiviai. Tavo stilius jiems per aukštas. Ši kartą spausdinsiu, bet . . ."

Taip užbaigiau karjerą "Darbininke." Laimei mane pastebėjo—netikėsite—"Argentinės Lietuvių Balsas" ir paprašė būti jų korespondente. O kaip tik tuo laiku Vincas Rastenis, Salomėja Narkeliūnaitė ir Almus Šalčius pradėjo organizuoti New Yorke

Rūta Kleva ir Jonas Vidžiūnai

Lietuvių Žurnalistų Sąjungą. Aišku neapsiėjo be manęs, o su a. a. Rasteniu, iki pat jo mirties, išliko šilti santykiai ir laiku jo kelis laiškus—kaip relikviją. Persikėlus į Čikagą kiek nukreipiau dėmesį į Lietuvių Operą, kur beveik 5 metus išdainavau chore. Visgi neiškenčiau porą straipsnių nepasiuntus "Draugui," kur jie pasirodė moterų skyriuje.

—Pagaliau persikėlėte į "šiltus kraštus"—Kalifornijon. Kaip sekėsi čia?

—Čia mano gyvenimas pasikeitė iš pagrindų. Kai susirgus dr. Gimbutienei teko per vieną vakarą paruošti ir paskaityti paskaitą Santaros—Šviesos subuvime apie "Metmenų" žurnalą—atgavau drąsą. Pradėjau rašinėti į "Moterį," laimėjau pirmąsias dvi premijas. Baigus universitetą ir pradėjus mokytojauti vėl natūraliai palinkau prie plunksnos. Pradėjau rašinėti "Drauge" politinėmis temomis kurios nuo jaunystės buvo prie širdies, paskui akiratis pastoviai plėtėsi. Prisimenu ryškiai pirmąjį žurnalistiką susidomėjusių susirinkimą, dar senuose Lietuvių Bendruomenės Centro namuose, kur buvo diskusijos idomiu ir gal net lemtingu klausimu: ar steigti Los Angeles Žurnalistų S-gos skyrių, ar pasitenkinti Spaudos Darbuotojų Klubu?. Buvau daugiau linkusi į Klubą formata, numatydamą galimybes sudominti žurnalistiniais renginiais platesnę publiką, bet nubalsavome už skyrių. Kiek laiko veikla apmirė, nors turėjome keletą idomių subuvimų K. Karužos salėje. Ten iškeltos temos vėl davė akstiną rašyti spaudoje.

(R. K. Vidžiūnienės informaciją apie Žurnalistų S-gos skyriaus steigimą Los Angeles, galiu papildyti savo pastabų, kad toks skyrius jau buvo įsteigtas 1952 m. birželio mėn. 21 d. To skyriaus steigimo susirinkimo protokolą yra pasirašę žurnalistai: Juozas Vitėnas, Bronys Raila (jis dabar yra L. Žurnalistų S-gos garbės narys), Milton C. Starkus, prof. Mykola Biržiška, Antanas Skirius ir Vladas Bakūnas. Pasirašiusiems įsitraukus į įvairius spaudos ir naujų

—Pasikalbėjimo pradžia turbūt tiktu klausimas, kada "gimė" Jūsų dėmesys žurnalizmui?

—Manau, kad daug padėjo nuotaika šeimoje. Pas mus, šeimoje, visi daug skaitė, net rašė. Nors jaunam žmogui gal daugiau turėjo rūpėti romanai, ryškiai atsimenu jaunos gimnazistės meilę spaudai. Mano kambarėlis buvo šalia didžiųjų namo durų, kur rytais visada išbusdavau, "Lietuvos Aidiui" barkstelėjus į pašto dėžutę. Tai turėdavo būti apie šeštą valandą ryto. Tykiai atsikeldavau, pasiimdavau laikraštį ir susirangius minkštasuolyje—nuo pradžios iki pabaigos jį perskaitydavau. Kas taip labai idomavo? Nežinau, bet tas įprotis prasidėjo ar tik rodos, man esant 15-kos metų, taigi—dar vaiko amžiuje ir išliko iki šių dienų. Pamažu susipažinau su visa kita to laiko spauda—"Lietuvos Žinomis" ir kitais laikraščiais.

—Dėmesys spaudai be abejo buvo Jūsų im-

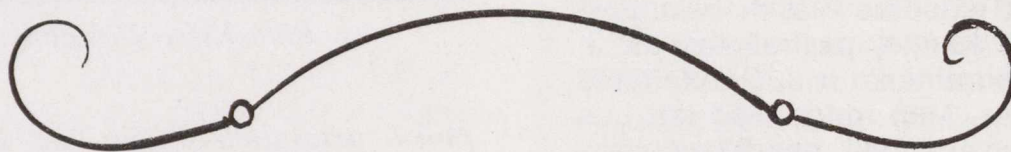
Su Ale Rūta ir L. Bendruomenės Kalifornijos pirmininku R. Dabšiu.

With Alė Rūta and Lithuanian Community of California president R. Dabšys.

R. K. Vidžiūnienė su komp. Bruno Markaičiu, pristachiusi jo plokštelę "Pilnatis."

R. K. Vidžiūnas with composer Bruno Markaitis after a presentation of his latest recording, "Pilnatis" (Full Moon).

R. K. Vidžiūnienė pasirašo savo knygos "Vieno vakaro melancholija" pristatyme: Petkus, Bajalis, dr. Brinkis, komp. Budriūnas, Rukšėnienė, Polikaitienė, Vizgirdienė.

R. K. Vidžiūnas autographs a copy of her book "One Evening's Melancholy." From right: Petkus, Bajalis, Dr. Brinkis, composer Budriūnas, Mrs. Rukšenas, Polikaitis, and Vizgirda.

profesijų darbus—skyrius veiklos neišvystė, ko pasekoje po kelių metų atsirado naujų iniciatorių—sugebėjusių skyrių iš naujo atsteigti ar įsteigti. 1952 m. steigto L.Ž.S. skyriaus steigiamojo susirinkimo protokolas su visų dalyvių parašais tebėra mano žinioje. —VI. B.)

—Dėka Jūsų veiklos ir nuolatinio rūpesčio Lietuvių Žurnalistų Sąjungos reikalais—S-gos (kuri apima visus laisvojo pasaulio lietuvių žurnalistus) Centro Valdyba vėl grįžta į Los Angeles, kur Jums pavyko sudaryti kandidatų sąrašą—kai kiti S-gos skyrai Amerikoje šiuo kartu nepajėgė tokio sąrašo sudaryti. Ką, trumpai, apie tai?

—Prof. Jonas Kuprionis kaž kaip netikėtai sykį pasigavo mane prie parapijos ir papasakojo apie numatomą Žurnalistų Sąjungos Centro Valdybos perkėlimą į Los Angeles. Sakė—ar tokiu atveju sutikčiau redaguoti “Lietuvių Žurnalistą?” Net nutirpau iš baimės ir puoliau prie Bronio Railos patarimo, nes iš jo knygų nepaprastai daug buvau išmokusi. Patarė pamėginti, jis padėsias, jei bus reikalas. Laimė, į mano namus atsikėlė jaunas lietuvis Gintautas Juodgudis, tik ką baigęs žurnalistiką Missouri universitete ir gavęs pirmąjį darbą mūsų miestelio laikraštyje.

—Gal klausimas būtų ir ne vietoje, bet vis dėlto klausi Jus: ką bendro turi Jūsų apsisprendimui redaguoti “Lietuvių Žurnalistą” svetimo žmogaus, nors lietuvių ir žurnalisto, apsigyvenimas Jūsų namuose?

—Mūsų pažinties pradžia gana įdomi. Paskambino kartą man kaimynė Violeta Gedgaudienė, kad reikia kambario jaunam lietuviui. Sakau jai: “. . . gi Tavo namas didesnis, bet mūsų čia net šešios lietuvių šeimos. Kodėl pas mane?” “O todėl, kad jis turi katę. . . Mes gi visi kiti turime šunų—bus bėda.” Katę, jaunas vyras su kate? Jis sakosi, kad katė palaikė jam draugystę per visą universitetą toli nuo namų, tai nenori ja at-

Vlado Bakūno Lietuvos Žurnalistų Sąjungos nario kortelė, išduota Kaune 1935 m. balandžio 29 d. Ją pasirašė pirm. J. Purickis ir sekr. J. Gerulaitytė.

sikratyti. Beto—jis baigęs žurnalistiką. Na, čia ir buvo ištartas lemiamas žodis. Taip ir apsigyveno Gintautas pas mus su visu turteliu, ir kate. Su jo praktišku patyrimu pavyko išleisti net tris “Lietuvio Žurnalisto” numerius, kurie narių buvo palankiai sutikti.

—Kas toliau ir daugiau Jūsų žurnalistinėje praktikoje?

—Centro Valdybai grįžus į Čikagą, teberašiau pastoviai spaudoje: “Drauge,” “Moteryje,” “Lietuvių Dienose,” “Dirvoje” ir Balzeko Muziejaus leidinyje. Netikėtai prisidėjo dar viena žurnalistikos sritis—radijas. Štai jau trys metai, kai turiu savo programas, o šiuos paskutinius du net pirmininkauju Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubui, kuris išlaiko Los Angeles lietuviškąją radijo valandėlę. Aišku—prie širdies daugiau gryo-

ji žurnalistiką ir redagavimas.

—Kaip žiūrite į Lieuvių Žurnalistų S-gos Centro Valdybos grįžimą į Los Angeles?

—Štai ir vėl netikėtai mudu abu atsidūrėme Centro valdyboje, kuri iš Čikagos vėl grįžta į Los Angeles. Visi jau esame senesni ir daugumas skyrių nebegali sudaryti valdyboms kandidatų sąrašo, nes norinčiam dalyvauti spaudoje—tai jau nemaža pridėtinė našta. Nuovargio nerodėme tik mes, nes vos paprašius iš centro (Čikagoje) čia sudaryti sąrašą, susibūrė graži vaivorykstinė grupė, atstovaujanti įvairius laikraščius ir radiją, kaip, mano nuomone ir turėtų būti.

—Ar vėl numatoma leisti “Lietuvių Žurnalistą”?

—Teiravausi laiškais pas kelis aktyvius kolegas. Pataria būtinai leisti. Ir mano pačios nuomone, tai gal vienintelis simboliškas išliekęs dokumentas, tai vienintelis ryšys tarp išsibarsčiusių spaudos darbuotojų plačiame pasaulyje. Yra nuomonių, kad tie visi straipsniai gali pasirodyti ir eilinėje spaudoje. Anot kolegos V. Trumpos—“Ir taip—ir ne.” Jei turėti tokią negatyvią nuomonę, tai beveik nieko nebereikia, be visko galima apsieiti. Tik kodėl kartą metuose nepaskaityti vieniems apie kitus, nesustiprinti ryžto? Kartais mažiau—nėra daugiau, kaip dabar madoje sakyti!

PASTABA: Spėju R. K. Vidžiūniene būsiant naująja Lietuvių Žurnalistų S-gos pirmininke, nes rinkimuose į Centro valdybą ji gavo daugiausia balsų—taigi ir mandatą pirmininkauti. Naujosios Centro Valdybos rinkimų duomenys yra tokie: iš 113 teisėtų balsų rinkimuose, Centro Valdybon išrinkti, pagal balsų daugumą: R. K. Vidžiūnienė (87), Juozas Kojelis (82), Vladas Bakūnas (69), Ignas Medziukas (68), Rūta Sakienė (65), Petras Pamataitis (63) ir Vladas Gilys (48). Pastarieji du—kandidatai. Pareigų pasiskirstymas paliktas valdybos nuožiūrai. Kol kas naujosios valdybos posėdžio, taigi ir pasiskirstymo pareigomis, dar nebuvo.

—Vladas Bakūnas

Alės Rūtos romano “Pirmieji svetur,” laimėjusio “Draugo” premiją, sutikimo proga. Iš kairės: P. Visvydas, “Draugo” red. P. Garšva, Rūta Kleva Vidžiūnienė, Alė Rūta, Bern. Brazdžionis.

The reception for Alė Rūtaš novel, “The First in Foreign Land,” winner of this year’s “Draugas” literary prize. From left: P. Visvydas, “Draugas” editor P. Garšva, R. K. Vidžiūnienė, Alė Rūta, B. Brazdžionis.

Vincas Kazokas

MIRTIS IR GYVENIMAS

*Ir taip labai norėjau augdamas gyventi—
Net netikėjau, kad yra mirtis.
Gyvent, gyvent!—aidėjo mano žingsniai,
Gyvent—galingu taktu daužėsi širdis.*

*Bet žmonės mirė—tolimi ir artimi.
Gal būt ir man teks vieną kart numirt, —
(galvojau.*

*Tik ne dabar, tik ne dabar!
Išlikt, išlikt! Medžiu ar akmeniu,
Išlikti žodyje, darbe, kūryboj,
Išlikti aukoj, garbėj,
Ar būsimųjų genčių kraujuje — — —*

*Dabar—aš vertinu gyvenimą
Ir mirtį branginu, nes juodu—
Vienas ir tas pats,
Kaip pinigas, kur ženklas vienoj pusėj,
O kitoj—vertė.
Juk tik gyvenimas pagimdo mirtį,
Ir be mirties nėra gyvenimo
Abu jie vienas ir tas pats,
Abu jie vienas ir tas pats,
Kurio dar neįvardijom — — —*

FUGA

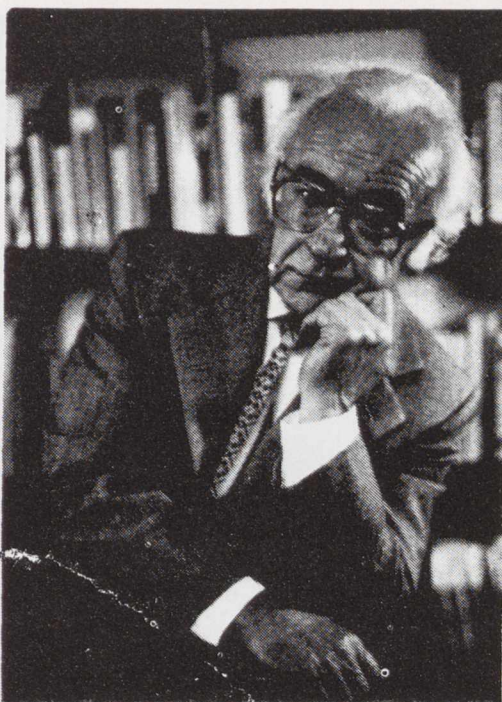
(Pagal M. K. Čiurlionį)

*Gyvenimas ir laikas, broliai,
Tai muzika,
Tai nesibaigianti fuga
Be galo ir pradžios,
Vis srūvanti ir kintanti,
Kaip nesiliaujančios versmės
Vis amžinoj kaitoj
Ir amžinam judėjime,
Kur atskiri gyvenimai
Yra kaip gaidos nesibaigiančio himno,
Kurios iškyla į svaiginančius aukščius
Ir krinta fantastiniais puoliais,
Vadinamais mirtim . . .*

*Bet ne! Tai ne mirtis— Mirtis tik sėja
Vis naują ir naują gyvenimo sėją
Derlinguose laiko arimuos
Iš tų, kurie krinta: iš naujo
Jie dygsta ir skleidžias žiedais nuostabiais
Ir skamba, ir skamba
Gyvenimo ir laiko nesibaigiančioj fugoj
Galingu gyvybės ir pergalės himnu — — —*

*Gyvenimas ir laikas, broliai,
Tai nesibaigianti fuga,
Kur nėra mirties,
Tik amžinas prisikėlimas,
Tik perėja iš senojo į naują pasaulį
Vis amžinoj kaitoj
Naujais žiedais,
Nauja melodija — — —*

1976.12.18

Vincas Kazokas

Vincas Kazokas (1919-1984), poet, journalist, editor of Australia's Lithuanian weekly "Mūsų pastogė".

MANO RAUDA

*Dažnai sustojęs taip susimąstau:
Koks tu, gyvenime gražus ir nuostabus,
Kaip žemė!
Koks tu neįkainuojamai brangus,
Kaip žemė!
Koks niekinamas ir neišsakomai pigus,
Kaip žemė!
Koks tu svaiginančiai turtingas ir gilus,
Kaip žemė!
Koks bauriai purvinas ir slogiai sunkus,
Kaip žemė!
Koks baisiai šaltas ir šiurpiai grubus,
Kaip žemė!
Koks rūščiai kietas ir dangiškai švelnus,
Kaip žemė!
Koks tu spalvingas ir stebėtinai platus,
Kaip žemė!
Visose savo formose esi tu
Rajus ir beribiai dosnus,
Kaip žemė!
Kaip žemė!
Kaip žemė!
Ir kai aš vieną dieną būsiu jau
Pavargęs ir galutinai išsekęs,
Aš atsigulsiu žemėn poilsio,
Sutapdamas visu savim su ja,
Neišsemiama ir nepasotinama,
Kaip kad ir tu, gyvenime, —
Aš būsiu be galo laimingas,
Atradęs žemėj tai, ką aš iš tavęs gavau,
Ir ko dar negavau, gyvenime!*

IN MEMORIAM

Vincas Kazokas (1919-1984)

Spalio 30 dieną netikėtai, širdžiai sustojus plakti, Sydnėje mirė poetas Vincas Kazokas, Australijos lietuvių savaitraščio "Mūsų pastogė" redaktorius.

Lapkričio 11 d. savaitraščio nr. 43-44, redaguotas naujo redaktoriaus B. Žalio, išėjo skirtas paminėti mirusiam redaktoriui. Numeryje spausdinama laidotuvių aprašymas, keletas kalbų pasakytų laidotuvėse, atsiminimų, eulogijų, pluoštas Vinco Kazoko eilėraščių. Rašo ALB krašto valdybos pirm. V. Bukevičius, prof. dr. V. Doniela, J. A. Jūragis, A. Mauragis, V. Patašius, dr. A. V. Stepanas, Br. Stašonis ir kt.

Australijos lietuvių atminime V. Kazokas ilgai išliks neužmirštas kaip plataus masto kultūrininkas, sumanus, kantrus, didelės opozicijas nugalėjęs redaktorius, taurus lietuvis, humaniškas, tolerantiškas, bet savo principų neatsižadęs asmuo.

Jo "kūryba, galvosena plaukė iš lietuviybės versmių, kurias pajuto ir išgyveno kaip savo egzistencijos būtinybę . . . (Jam) tautiškumas buvo tas tiltas, kuris jungia ir ant kurio susitinka visai išbarstyti tautiečiai" (Prof. dr. V. Doniela).

"Laikmetis, kada velionis redagavo "Mūsų pastogė", pasiliks AL bendruomenės istorijoje kaip ypatingoji Vinco Kazoko era, kuriai lygios nebus.. (J.A. Jūragis).

Lapkričio 2 d. įvyko su mirusiuoju atsisveikinimas "Funeral of Distinction" koplyčioje. Atsisveikinimo ir laidotuvių apeigas suplanavo velionies žmona G. Kazokienė. "Pušimis išpuoštoje koplyčioje, tarp ažuolų vainikų, paprastame lentiniame karste, lietuviškų raštų drobulėje gulėjo pašarvotas Vincas Kazokas su ažuolo šakele rankose" (n.n.). Visą laiką grojo M. K. Čiurlionio muzika. Buvo sakomos atsisveikinimo kalbos, skaitomi velionies eilėraščiai. Po kalbų nuaidėjo "Lietuva brangi." Kitą dieną kūnas buvo krematoriume sudegintas.

Laidojant buvo giedamos dzūkiškos raudos ir G. Kazokienės specialiai sukurta rauda. Velionies šeimos nariai ir giedotojos gedulo dėliai buvo apsirengę baltais drabužiais. Velionies našlė, sūnus Kajus ir duktė Ugnė užbėrė Lietuvos dzūkų žemės; sugiedotas Lietuvos himnas; našlei, sūnui ir dukrai atsiklaupus, pasigirdo "Op, op Nemunėli/Ar tu mane šauki?" "Užuolaidos iš lėto užsiskleidė ir atskyrė Vincą nuo mylimos šeimos ir nuo lietuvių bendruomenės . . ."

Vincas Kazokas buvo gimęs 1919 m. sausio 15 d. Seinų apskr. Gimnaziją lankė Lazdijuose. Už veiklą ateitininkų organizacijoje iš gimnazijos buvo pašalintas. Gimnazijos kurso egzaminus eksternu išlaikė ir atestatą išgijo prie Švietimo ministerijos. Tais pačiais 1938 m. pradėjo studijuoti germanistiką; mokėsi Padagoginiam Institute; vėliau studijavo filosofijos fakultete Kaune. 1943-44 m. dirbo centrinėje valst. bibliotekoje Kaune.

Pasitraukęs iš Lietuvos į Vakarų, studijavo Tuebingeno universitete; mokytojavo lietuvių

(Nukelta į 9 pusl.)

BE KOMPLIKACIJŲ

Ištrauka iš romano "Jaučio ragai"

VYTAUTAS VOLERTAS

Ramiai eidavo Klėrių vakarai namuose, ir tokį ramų vakarą Aušra pasakė:

—Danutė buvo atsivedusi berniuką.

—Subrendo, nenuostabu,—Linas jautė laiko slinkti ir tęsė laikraščio studijas.

—Apgriuvusiu sunkvežimiu čia atsirado.

—Sunkvežimiu? Mūsų gatvėje sunkvežimiams uždrausta, — pabudo tėvas.

—Ne toks jau didelis tas laužas. Bet i ji pažiūrėjus, nemalonu.

—Kodėl jam sunkvežimio reikia?

—Neklausiau ir iš viso su tuo valkata nekalbėjau.

—Ką tu čia, valkata . . .

—Pamėtęs kitaip nesakytum.

—Mūsų duktė, su valkata mūsų duktė? — net užsikirto Linas ir pašoko nuo minkštasuolio.

—Gal apsirinku, bet man taip atrodo.

—Studentas? — nerimo Klėrys.

—Studentas! Bemokslis. Geriau ją klausinėk, ne mane.

Ir klausinėjo. Kai Danutė grįžo į namus, tėvas be įžangos užpuolė. Pradžioje mergaitė net didžiavosi, atsakinėdama šaipėsi, bet greitai pajautė, kad čia buvo ne vaidinimas, perpintas humoru. Tėvo balsas rodė dramatiinių elementų, motina klausėsi įtemptu veidu, jos pačios nuotaika ėmė svyruoti. Ir visa scena paniuro, gal kad lauke švilpčiojo vėjas, kurio stūgavimo net sienos nepajėgė sulaikyti.

In Memoriam

(Atkelta iš 8 pusl.)

gimnazijoje Reutlingene. 1949 m. atvyko į Australiją ir apsigyveno Sydnejaus mieste. Į žurnalistiką įžengė straipsniu, parašytu 1949 m. birželio 29 d. A. Baužės leidžiamoje "Mūsų pastogėj." Kurį laiką redagavo "Užuovėja." Į "Mūsų pastogės" redakciją atėjo 1961 m. ir čia išdirbo daugiau kaip 20 metų.

Eiles rašyti V. Kazokas pradėjo dar Lietuvoje, maždaug tuo pačiu laiku kaip K. Bradūnas, H. Nagys, A. Nyka Niliūnas ir kiti tos kartos poetai, bet, kaip P. Jurkus, Alf. Gričius, V. Kozulis, i "Žemės" antologiją nebuvo priimtas, tat ir liko nuošalyje. Spausdinosi žurnaluose, kitose antologijose, išleido poezijos rinkinį "Sapnų pėdomis." Įtemptas žurnalistinis darbas neleido intensyviau atsidėti poetinei kūrybai. Tačiau per tą laiką rašė eilėraščius ir retkarčiais rodėsi spaudoje. Pamažu rengė naują rinkinį "Ugnis ir žodis," kurio eilėraščiai rodo žymų autoriaus subrendimą ir naujus meninius poslinkius. Be poezijos, V. Kazokas yra pasidarbavęs vertimų srityje. Yra išvertęs ir išleidęs šiuos veikalus: F. Dostojevskio "Didysis inkvizitorius," A. Koesterio "Nulis ir begalybė," A. Gide "Sūnus palaidūnas" ir F. Timmermano "Kaimietiškoji psalmė."

—Tai kodėl metė mokyklą? — spaudė Linas.

—Jis aktorius, tėti, — mergaitė tikėjo šio žodžio magika ir svoriu.

—Ar jiems uždrausta mokytis?

—Nelieta laiko.

—O kur tavo garsusis aktorius vaidina?

—Dar tik ruošiasi.

—Aktorius be teatro, — šaipėsi Klėrys. — Ruošiasi. Sunkvežimiu tiesiai ant scenos užlėks.

—Sunkvežimio jam reikia kelionėms— duktė pajautė užgauli. —Po koncertus važinėja, sunkvežimio gyvena ir miega.

—Todėl dvokia, kaip sakė mama. Bastūnas.

—Jus abu nesuprantate idealistinių siekių! — išbėgo ji, ir dabar, staiga aptilus kalbai, vėjas gatvėje užtraukė tokias aukštas ir tokias tąsias gaidas, jog Aušra nemalonai krūptelėjo, o Linas nuslinko prie lango ir pakėlė užuolaidos kampą. Grindiniu čiuoždami, ore virbuliuodami, pro lempos šviesą skrido lapai. Jų siautė visas debesėlis, nors rudenį grėbė, rinko, valė. Iš kur atsirado, kaip tiek susispietė . . .

—Matai, kas darosi, — tarė Linas, ir nebuvo galima suprasti, ką jis turėjo galvoje, orą ar Danutę.

Ir liko neaišku. Mergaitė aptilo, susigūžė, net žodeliu apie jaunuolį neišsitarėdama, jo antrukt neparodžiusi. Motina atsargiai bandydavo ką nors išpešti, tačiau pastangos eidavo veltui. Abu tėvai pasikuždėdavo, paaيمانuodavo, tačiau pavojaus signalų negirdėjo. Duktė lankė mokyklą, pažymiuose neklūpčiojo, iki vėlumos už namų nelikdavo, tad tėviškos meilės egzekucijoms neatsirado jokių priežasčių. Skaudino jos didelis uždarumas, vengimas bendrauti, labai skaudino! Čia gyveno, vaikščiojo, tačiau lyg svetima tapo, — kaip abu Klėrius slėgė dukters atšalimas . . .

Danutė aukštesniojoje mokykloje rišo jau tik vienas trumpas mėnuo. Tik vienas mėnuo, — ir ji vartelius kelsis, ir ji kryžkelėje atsistos. Taip greitai viskas kinta, taip greitai svyra žemyn . . . Tesvyra. Kad tik vaikams gyvenimas nesipainiotų, kad jiems šviesa nebluktų. Tėvai, nors jau gerokai metų aprintrtais veidais, laikysis. Kad tik vaikams . . .

* * *

Aušra apėjo namą. Ten, naujas atūgas aukštyn tempdami, rikiavosi keli alyvų krūmai. Susiglaudę, atkakliai giną savo vietą, nuo spaudimosi net pamėlynavusiomis viršūnėmis. Tarp jų ir gristos aikštelės, vedančios prie virtuvės durų, išpurentoje žemėje barstėsi ankstyvos gėlės. Žemos, pasikuprinusios raibomis galvutėmis. Klėrienė pasilenkė, paravinėjo, paknaibiojo ir lėtai grįžo atgal. Kojas dėtė atsargiai, kad nesuterštų šviesių batų. Kai siekė ant laiptų palikti rankinuko, dėmesį

Rašytojas V. Volertas

Vytautas Volertas, gražios kalbos ir sultingo stiliaus kelių romanų autorius, "Draugo" romano konkurso laimėtojas, i mūsų literatūrą vėl ateina su nauju romanu ("Jaučio ragai"), vaizduojančiu išeivijos viduriniąją kartą. Tai veikalas apie žmones, kurie i JAV atvyko paauglių metuose, buvo išmokslinti, daug pasiekė, susidarydami karjeras, ėmė nebesutarti su "senąja" karta, kūrė savas šeimas ir jas augino.

Romane autorius kelia eilę klausimų, liečiančių lietuviškąją išeivijos veiklą: ar senieji turi teisę jauniems sakyti pamokslus; ar lietuviai geriausias žmogus pasaulyje; ką galima "nupirkti" už lietuvių kalbą; ar mes esame neteisingai nubauti, netekdami tėvynės; ar mūsų susirinkimams užtenka tik kokteilių ir t.t.

Romaną "Jaučio ragai" netrukus išleids "Lietuviškos Knygos Klubas"; čia spausdinama romano ištrauka.

atkreipė skubą žingsniai ir pridusęs kvėpavimas. Aušra atsitiesė. Nuo gatvės bėgo duktė, jos suprakaitavę plaukai dengė veidą, šonuose nukarusios rankos ne mosavo, bet virpėjo, lyg gluosnio šakos paežery, kregždei pralekiant.

—Kas tau? — Klėrienė puolė artyn.

—Jim nuskendo, — vos ištarusi, Danutė krito motinos glėbin.

—Koks Jim, kas tasai Jim, vaikelį?

—Jim . . . —mergaitė verkė.

—Aš jokio Jim nežinau.

—Žinai, mama, žinai.

—Nežinau.

—Buvo čia su sunkvežimiu.

—O, — atsigavo ir lyg apsidžiaugė Klėrienė.

—Šitas Jim . . . —glostė dukters plaukus.

—Jei kartą nuskendo, jau nepadėsime.

Mergaitė pašoko, tarsi įgelta, ir išplėtė akis.

—Mama! — sušuko, atsitraukusi kelis žingsnius. —Tu negaili, mama!

—Žmogus, Danute, kaip negailėsi.

—Negaili, aš matau. Viską matau, nepaslėpsite!

—Kalbėk, bet nešauk. Kaimynai subėgs.

(Nukelta i 10 pusl.)

BE KOMPLIKACIJŲ

(Atkelta iš 9 pusl.)

—Nekentėte jo. Manai, kad kvaila esu? Jums patinka stikliniai ponaičiai, vienuoliai!

—Palauk, Danute, palauk. O kaip jis nuskendo?

—Tau ir tėčiui nerūpi, kaip nuskendo. Nemėgote, todėl ir žinoti nereikia, — šoko prie durų, bet jos buvo užrakintos. susinervinusi nesukrapštė rakto, ir motina priėjo padėti. — Aš jį mylėjau — duktė spruko vidun ir užsidarė savo kambarį.

Iš tikrųjų nemalonu buvo prisipažinti, Aušra didelio gailėsčio nejautė ir — baisu prisipažinti! — net šiek tiek apsidžiaugė. O gal dar nenuskendo, gindamosi nuodėmės, ramino save. Vaikai fantazuoja, išivaizduoja nebūtus įvykius. Gal dar nenuskendo, tad gailėsčiui ar instinktyviam džiaugsmui nereikia pasiduoti. Bet kai iki vidurdienio duktė nesirodė, ji

pabeldė į duris. Niekas neatsiliepė. Motina vėl pabeldė, vėl jai atsakė tyla. Pasuko rankeną, truktelėjo. Kambarys buvo užrakintas. Tada telefonu pasiekė vyrą ir jam išpasakojo, ką žinojo.

—Nebijok. Pasiožiuos ir aprims, — patarė jis. —Nuskendo? — ir jo balse sugavo kažkokį malonų skambėjimą. —Nelaimių kasdien pasitaiko. Kur nuskendo?.

—Nesakė. Vėliau sužinosime, kaip buvo.

—Teisingai, vėliau sužinosime. Dabar lai sėdi užsidariusi. Rytoj išeis mokyklon ir viską pamirš.

Danutė nesirodė visą dieną, neatėjo pietų. Motina rūpinosi, bet Linas guodė:

—Kai skilvis pradės rimtai kalbėti, pasveiks. Alkis visada meilę nugali.

Nuslinko vakaras, namuose buvo jausti šiek tiek nerimo, atmiešto smalsumu ir pasitenkinimu. Danutė akių nerodė, tačiau tėvai rimtai nešisielėjo. Tik ryte, kai Klėrys

išvažiavo darban, ji atšliaužė į virtuvę. Motina bandė kalbinti, net barė, kad mokyklon nesiruošianti, —artėja pabaiga, egzaminų metas, ką tu galvoji — o ji tylėjo ir vėl pasislėpė. Aušra garsiai bildėjo puodais, po namus švaistėsi su užiančiu dulkių siurbliu, rodė pyktį ir tik prieš vidurdienį išgirdo staigų spygtelėjimą. Metusi darbus, puolė dukters kambarin. Ji gulėjo lovoje, užsiklojusi galvą. Pajautusi motiną, mergaitė sušuko:

—Neik artyn!

—Kas čia dedasi, pamišėle? — Klėrienės kantrybė baigėsi.

—Neik, prašau!

—Ko spygauji? Net šiurpas krečia.

—Skauda.

—Ką skauda?

—Vidurius.

—Gal apendicitas! — motina nedelsė ir telefonu iškviėtė greitąją pagalbą.

Ligoninėje Klėrienė laukė žinios. Kai ją pašaukė gydytojas, buvo išbalusi ir negalėjo ramiai nulaikyti rankų.

—Persileidimas, — tarė jis, net sėsti nepakviėtės.

—Koks persileidimas?

—Neštumo. toks persileidimas.

—Negali būti . . . —ji dribo kėdėn.

—Sakau. Tiesa, labai ankstyvas. Pailsės valandą, galės važiuoti namo. Laimingai, be komplikacijų.

Kaip galima taip kalbėti, laimingai . . . Dieve mano, Dieve mano . . . Už mėnesio vos aštuoniolika sulauks ir jau be komplikacijų . . . Kas tada yra nelaimė ir komplikacijos? Dieve mano, ar naktis atplaukė, kad užtemo akyse? Ir pasaulis tarsis mažas. Supasi, svyruoja.

SOLISTO A. GRIGO PLOKŠTELĖS SUTIKTUVĖS

Chicagoje gruodžio 8 d. įvyko operos solisto Algio Grigo plokštelės sutiktuvės. Plokštelėje įrekoruota pasaulinių operų arijos, antroje pusėje lietuvių kompozitorių kūriniai. Įrekoruota su 74 asmenų pasaulinio mąsto simfoniniu orkestru "Philharmonia Hungarica," diriguojant muz. Alvydui Vasaičiui. Įrekoruota Vakarų Vokietijoje ir spausdinta Teldee kompanijos Digital/Stereo sistema. Viršelis dail. Arvydo Algmino.

Kviestinius meno ir muzikos gerbėjus pasveikino programos vedėjas Mykolas Drunga. Trumpai sveikino prof. dr. Leonardas Šimutis, Chicagos kamerinio orkestro vadovas ir dirigentas prof. dr. Dieter Kober.

Operos solistas Algis Grigas dėkojo visiems jį skatinusiems tobulintis dainavimo specialybėje. Gauta daug sveikinimų iš visų pasaulio kraštų, taip pat iš Philharmonia Hungarica intendantų dr. Tobischek, Vilniaus operos, iškiliųjų muzikų ir muzikos kritikų. Klasinės muzikos radio WFMT programos direktorius N. Pellegrini pranešė, kad plokštelės ištraukos buvo transliuojamos gruodžio 29 d. per 827 radijo stotis Amerikoje ir Kanadoje, taip pat per 17 užsienio stočių.

P. Dana Kurauskienė tapo pirmąja garbės prenumeratorė. Plokštelę išleido A. G. Records, kaina 10 dol., Kanadoje 13 dol. Plokštelė gaunama pas platintojus ir didžiosiose amerikiečių parduotuvėse.

Iš kairės: Dirigentas Alvydas Vasaitis, dr. Vitalija Vasaitienė, sol. Dalia Kučėnienė ir Jonas Kučėnas.
From left: Conductor Alvydas Vasaitis, Dr. Vitalija Vasaitis, soloist Dalia Kučėnas, and Jonas Kučėnas.

Iš kairės: Muz. Alfonsas Gečas, prof. Leonardas Šimutis, "Tribune" red. S. Lerner ir Chicago Chamber Orchestra meno vadovas ir vyr. dirigentas dr. Dieter Kober.

From left: Instrumentalist Alfonsas Gečas, Professor Leonardas Šimutis, Chicago Tribune editor S. Lerner, and Chicago Chamber Orchestra artistic director and conductor Dr. Dieter Kober.

Besikeičiantis Europos politinis veidas

Dr. D. Krivickas

Kiekvieną kartą svarstant Europos politines problemas, pirmiausia tenka atkreipti dėmesį į Sovietų Sąjungą, kuri prievarta yra įjungusi Lietuvą į savo imperiją. 67 metams praėjus nuo Revoliucijos žadėtasis rojus, kaip tas horizontas juo daugiau Sovietų Sąjunga į jį artėja, juo labiau jis tolsta.

Yra išsivyravusi vieninga nuomonė, kad Sovietų ekonomija yra apverktinoje padėtyje. Vis dar trūksta kasdieninės buities reikmenų. Dalis šių sunkumų galėtų būti pašalinti, jeigu sovietų ekonominė sistema būtų lankstesnė. Prie vidaus bėdų prisideda naujai kylantieji sunkumai su sovietų pajungtais kraštais ir Vakarų pasauliu.

Robin Knight savo straipsnyje "Černenko košmaras. Imperija samysyje" (*U.S. News & World Report* 1984 m. rugsėjo 24 d.) nurodo sekančius tris veiksnius, kurie gali paaikškinti sovietinio prestižo smukimą.

Tebesitęsianti sovietų vadovybės krizė. Nuo 1977m. atsiradusi sovietų valdžios tuštuma paraližavo senstančią vadovybę, bijančią naujų idėjų ir netekimo valdžios, vedančią kietą užkulisinę kovą dėl savo pozicijos.

Pasikeitimas Rytų-Vakarų jėgos balanso. Kai Sovietų Sąjunga atsidūrė stagnacijoje, JAV pradėjo atsigaivinti iš 1970-ųjų metų traumos. Didelė ginklavinimo programa atstatė Amerikos galybę ir Vakarų vieningumą pagerėjo.

Nykstantis komunistinės ideologijos patrauklumas. Praėjo dienos kai Maskva ekzaltavo rusus ir Maskva buvo pasaulinės revoliucijos centras. Taip pat išnyko viltis, kad Maskvos ekonominės sistema taps pasauliniu modeliu.

Tačiau nežiūrint šių sunkumų, nors Maskva yra defenzyvoje, ji yra kariniai stipri ir nėra ant žlugimo slenksčio.

Komunistų valdoma Rytų ir Centro Europa yra atsidūrusi kryžinių vėjų zonoje: iš vienos pusės einančiu iš Maskvos ir nerimstančių satelitinio valstybių—iš kitos.

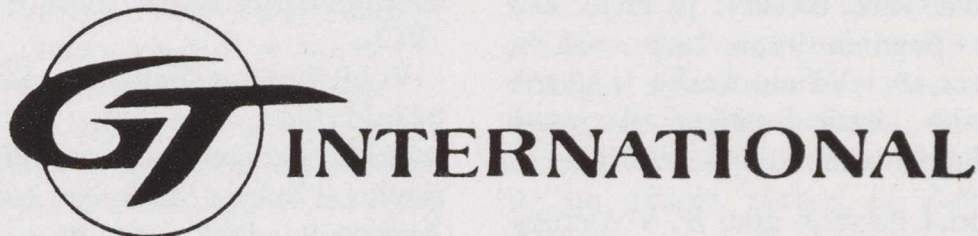
Akivaizdoje blogėjančių santykių su Vakarais Maskva spaudžia satelitines valstybes kad išlaikytų jas sovietų sferoje. Atsiminkime, kad Maskvai spaudžiant Rytų Vokietiją ir Čekoslovakiją buvo priverstos priimti naujas atomines raketas, Maskva išakė boikotuoti Olimpinius žaidimus ir pagaliau dar taip nesenai privertė R. Vokietijos ir Bulgarijos lyderius atsisakyti nuo planuotų vizitų Vakaruose.

Savo ruožtu satelitinės valstybės, pasinaudamos Maskvos netikra padėtimi, viena po kitos daro viską ką gali kad susilpninti jų priklausomybę nuo Maskvos ir išplėsti ekonominius santykius su Vakarais. Šių valstybių ekonominiai ryšiai su Vakarais yra nevienodo laipsnio. Rytų Vokietija ir Vengrija turi plačiausius ryšius ir laiko juos gyvybinės reikšmės, kad galėtų palaikyti šių kraštų sumoderninimą ir tolimesnę ekonominę plėtrą. Dėl ekonominių ir politinių priežasčių Lenkija

ir Rumunija buvo priverstos jų ekonominius ryšius su Vakarais žymiai sumažinti pradedant 1980 metais. Tuo metu abiejų kraštų

prekybiniai ryšiai siekė prekybos su pažengusiais pramonės kraštais ir jie tikėjosi pasiekti gerbūvio išsivindami jų techniką, pagalba paskolų iš Vakarų finansinių institucijų ir vyriausybių. Tuo tarpu kai Bulgarija ir Čekoslovakija, daugiausia dėl politinių motyvų, laikėsi atokiai nuo Vakarų. Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje pasigirdo balsų

SOL. ALGIO GRIGO VADOVAUJAMOS KELIONIŲ AGENTŪROS

1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

Kelionės Nr. 1	Balandžio 12 d. iki Balandžio 27 d. 11 dienų VILNIUS , 3 dienos Helsinkis Iš New York'o.....\$1,481.00 Iš Montrealio.....\$1,850.00 Kanadiškais
Kelionės Nr. 2	Liepos 15 d. iki Liepos 31 d. 11 dienų VILNIUS , 1 diena Leningradas, 3 dienos Helsinkis Iš New York'o.....\$1,788.00 Iš Montrealio.....\$2,225.00 Kanadiškais
Kelionės Nr. 3	Rugsėjo 1 d. iki Rugsėjo 18 d. 11 dienų VILNIUS , 1 diena Leningradas, 3 dienos Helsinkis Iš New York'o.....\$1,669.00
Kelionės Nr. 4	Gruodžio 20 d. iki Sausio 4 d. 11 dienų VILNIUS , 3 dienos Helsinkis Iš New York'o.....\$1,467.00 Iš Montrealio.....\$1,835.00 Kanadiškais

(Miegant dviem kambariame), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius (Presidentti Hotel—Helsinkyje), maistą, operos, teatro, arba baleto bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kel. Nr. 2 dainų šventė, Kel. Nr. 4 grandiozinis Naujų Metų sutikimo balius.

Tarpininkaujame nuperkant automobilius, kooperatinius butus, bei sutvarkant dokumentus iškvietimams. Tolimesnė informacija ir visais kelionių reikalais prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC.

P.O. BOX 29163

CHICAGO, ILLINOIS 60629

Telefonai: (312) 471-1700 arba (312) 471-1702

skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais

Simple elegance...by Finnish design

iš komunistų partijų lyderių, siekiančių daugiau laisvės nustatant santykius su Vakarais. Visa tai išėjo viešumon kai Čekoslovakijos laikraštis "Rude Pravo," laikomas patikimu Maskvos rupu, griežtai pasmerkė vadinamus nacionalizmo ir separatizmo ženklus sovietų bloke. Ypatingai įdomus buvo pasisakymas Vengrijos komunistų partijos užsienio reikalams sekretoriaus, Szuros, kuriame jis teigė, kad Maskva nebėra centras pasaulinio komunizmo ir kad todėl ji negalinti nustatyti bendros strategijos ir kad tie patys sprendimai negali būti kelrodžiu atskirų kraštų komunistų partijų ir vyriausybių. Išvadoje jis teigė, kad detantė yra pageidaujama tarp atskirų kapitalistinių ir socialistinių kraštų ir kvietė priimti metodus, kurie suteiktų maximum nuolaidų būdingiems tautiniams bruožams.

Vengrijos poziciją stojo ginti R. Vokietijos dienraštis "Neues Deutschland," kuris persispausdino du vengrų straipsnius paneigiančius šią kritiką. Taip pat "Neues Deutschland" paskelbė platesnį straipsnį pritariantį detantei ir pateisinantį reikalą pagerinti santykius su V. Vokietija, motyvuojant, kad tatau diktuoja taikos reikalas. "Mūsų socialistinė (Rytų) vokiečių valstybė laiko savo svarbiausia pareiga bendradarbiauti, kad vėl neprasidėtų karas vokiečių žemėje" (The Washington Times, 1984.8.2). Maskva stojo Pragos pusėn.

Šis rusenantis konfliktas dar daugiau paaštrėjo, ryšium su V. Vokietijos suteikta 330 mil. dolerių paskola R. Vokietijai, uždarytos Vakarų Vokietijos diplomatinės misijos atidarymu Berlyne ir numatomu R. Vokietijos lyderio Erich Honecker vizitu V. Vokietijon. Maskva sugriežtino savo ataką prieš V. Vokietiją ir netiesiogiai prieš R. Vokietijos lyderį Honecker. Šiuo atveju, Vengrija stipriai parėmė R. Vokietiją, pabrėždama, kad R. Vokietijos diplomatija atlieka gerą patarnavimą Europai ir pasauliui, vystydama savo ryšius su V. Vokietija.

Taigi, Maskvą ypatingai nervino trys dalykai, būtent kad Honecker priėmė iš V. Vokietijos paskolą, kad jis planavo vizituoti V. Vokietiją ir kad tęsia detantės politiką su V. Vokietija, tuo tarpu kai Maskva siekia anti-detantės politikos kurso, tuo būdu sudarydama skylių sovietų bloke.

Kaip pastebėjo žurnalistas Gati (The Washington Post, 1984.8.2) Maskvai tai nėra akademinis ginčas apie tinkamą balansą tarp nacionalinių interesu ir tarptautinio solidarumo. Tai liečia rusenanti konfliktą tarp Maskvos imperinės galybės ir jai pavaldžių kraštų.

Vokietijos apsiungimo problema

Jau 1982 m. Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeris Genscher'is rašydamas apie detantę yra pastebėjęs, kad Vakarų Vokietija, būdama inkorporuota į Europos taikos politiką, siekia šios politikos santykiuose su rytų Vokietija, išeidama iš jos atsakomybės taikai Europoje. Ji yra skirta patikrinti sėkmingus santykius tarp abiejų Vokietijų ir kiek galima platesnį pasikeitimą informacijų ir asmeninių santykių. Anot jo, V. Vokietijos tolimesnės ateities siekis buvo, yra, ir visados bus "dirbti taikai Europoje, kurioje vokiečių tauta pasieks susijungimo

laisvu apsisprendimu." Ta proga priminė, kad toks siekimas apie vokiečių apsiungimą buvo pareikštas notoje, kurią sovietai oficialiai priėmė dėmesin, kai 1971 buvo pasirašyta Maskvos sutartis. Savo išvadose jis ypatingai akcentavo kad Vakarų demokratijos, išeidamos iš laisvės idealo bazės, negali ir neturi likti nebyliomis matydamos laisvės suvaržymus Rytų ir Centro Europoje. Jos turi reikalauti igyvendinimo žmogaus teisių ir teisės apsiprėsti. Senoji dominavimo ir subordinacijos sistema turinti būti pakeista nauja sistema, paremta lygiomis teisėmis visų kraštų ir tautų apsisprendimo teisės (Foreign Affairs, Fall 1982).

Vokietijos apsiungimo klausimas buvo užšaldytas valdant V. Vokietiją socialdemokratams. tatau pakeitė kancleris Kohl iškėlęs šį reikalą Maskvoje, kai jis ten lankėsi Andropovo laidotuvių proga. Ir ypač jis pagyvėjo, kai Vakarų ir Rytų Vokietija susitarė palengvinti keliones iš vieno krašto į kitą, leisti išvykti didesniai žmonių skaičiui į V. Vokietiją, V. Vokietijai suteikus paskolą R. Vokietijai, ir R. Vokietijos komunistų partijos lyderiui planuojant vykti į V. Vokietiją.

Kai kalbama apie Vokietijos susivienijimą, sujunda visa Europa, ir ypač Sovietų Sąjunga ir Lenkija. Įdomių paaiškinimų tuo klausimu pateikė Elizabeth Pond (The Christian Science Monitor, 1984 m. rugpiūčio 23 d.) klausimų ir atsakymų forma. Į klausimą, kas padarė stipriausią revizionistinį pareiškimą, ji atsako: "Ne vokiečiai, bet amerikonas—prezidentas Reagan. Aną dieną jis pasakė, kad JAV "atmeta bet kokią interpretaciją Jaltos susitarimo, kuri įtaigoja Amerikos sutikimą Europos padalinimo į įtakų sferas" . . . Reagan'as tokiu būdu daug aiškiau pasakė apie ką kalba daugelis Vakarų vokiečių iš dešinio sparno valdančios konservatorių-liberalų koalicijos." Sekanti klausimą apie kagi Vakarų vokiečiai kalba, atsakė:

Loreta Stukienė, Liet. Vyčių pirmininkė, ir Inž. Vytautas Vidugiris, Liet. Skautų Brolijos pirm., neša dovanas Popiežiui Pauliui II.

Knights of Lithuania president Loreta Stukas and Lithuanian Scout Federation president Vytautas Vidugiris bring gifts to Pope Paul II.

"Helmut Sauer, krikščionių demokratų Bundestago narys, nuolatos nurodo į testinumą Vokietijos Reicho 1937 m. rubežiuose . . . Ir vidaus reikalų ministeris Friedrich Zimmerman pereinamais metais tvirtino "Su nauja vyriausybe nebus palinkimo apriboti Vokietijos klausimą (Vakarų Vokietija ir Rytų Vokietija) ir neįjungti Rytų Vokietijos teritorijų anoj pusėje Oderio ir Neises."

Ir į klausimą ar tai yra Bonnos politika, atsako:

"Legaliai taip. Politiniai, ne."

Legaliai, vyriausybė sako Europos rubežiai nebus tol galutini, kol Maskva nepasirašys taikos sutarties su Bonna. Tatau padaryti Maskva atsisakė per 39 metus.

Politiniai, prieš dešimtį metų Bonna nutarė, kad dabartiniai rubežiai turi likti tam tikram laikui. Todėl šiuo reikalu pasirašyti susitarimai ir sutartys su Sovietų Sąjunga, Lenkija, Čekoslovakija ir Rytų Vokietija.

Maskvos komentatorius Valentin Sacharov komentuodamas vokiečių politikų pasisakymus nurodo į tai, kad jie yra paremti V. Vokietijos Bundestago partijos: Krikščionių demokratų unija, Krikščionių socialinė unija, Laisvųjų demokratų partija ir socialdemokratų partija 1984 m. vasario 9 d. Anot jo, šio Bundestago nutarimo tikslas buvo paaiškinti Zimmermanno pareiškimu ir kancleris Kohl neatsiribojo nuo Zimmermanno pareiškimo. Šis nutarimas tai atviras revanšas ne tik Vokietijos Demokratinės respublikos ir Lenkijos atžvilgiu bet ir kitų socialistinių kraštų. Tie kurie nori sukelti išpūdį Bonnoje kad Vokietijos Reichas gali būti atstatytas, tie kurie Bonnoje ir Vokietijos federalinėje respublikoje mano, kad teritorinis ir politinis statusas Europoje gali ir privalo būti pakeistas, grėsia taikai Europoje ir galimas daiktas visame pasaulyje. Anot šio Maskvos komentatoriaus tokie Bonnos politikai kaip Strauss, Zimmermann ir Windelin, kurie skiepia Vokietijoj Reicho mitologiją Vokietijos federalinėje respublikoje, yra visiškai nepatikimi kiek tai liečia jų lojalumą sutartims, kadangi jie svajoja apie Vokietijos Reichą kaip jis nustatytas Bundestago nutarime liečiančiame Vokietijos politiką, kas prieštarauja raidei ir dvasiai Vokietijos federalinės respublikos sutarčių su socialistinėmis valstybėmis. Ir toliau jis tvirtina, kad pagal Bonnos interpretaciją šių sutarčių jos laikomos jėgos atsisakymo deklaracijomis, ir kad ignoruojama tai kad sutartimis su socialdemokratinėmis valstybėmis dabartiniai Europiejiniai rubežiai tuo pačiu pripažinti neliečiamais. (Israel Today, 1984, liepos 30 d.)

Maskva išvystė puolimą prieš Vakarų Vokietiją, kaltindami ją planavimu likviduoti Rytų Vokietiją ir išpėdama, kad dabartinė politika gali privesti prie naujo karo. Pravda išvadžiojo, kad Bonna turinti suprasti, kad dabartinė jos politika sukelia nerimą Rytų Europoje ir sudaro grėsmę taikai. Tass išpėjo JAV, kad Jaltos susitarimas yra nepajudinamas ir kad nežiūrint, ką Washingtonas sako apie politinį nerealmą pokarinėje Europoje, niekas negali kvesčionuoti Jaltos ir Helsinkio susitarimų, įskaitant ir JAV.

Gromyko, kalbėdamas 67 m. Revoliucijos sukurtuvių proga apie santykius su Vakarų

Europa, pasmerkė tuos, kurie kelia klausimą apie Jaltos ir Potsdamo susitarimų galiojimą. Primindamas pastaruoju laiku padarytus Bonnos pareiškimus pasakė, kad t.y. beprotiškos galvos, kurios svajoja apie reviziją valstybių rubežių Europoje ir kad Vokietijos Reichas sudegė ugnyje II-je pasaulinio karo ir kad nėra ir nebus grįžimo į jį. Kiek tai liečia susijungimą, tai Gromyko pasakė kad visų rūšių revanšo šalininkai turėtų žinoti, kad rubežiai mūsų draugų ir sąjungininkų yra ir liks neliečiami.

Vokietijos susivienijimo klausimas sukelia nerimo taip pat ir Vakarų Europoje ir dargi net JAV. Vakarų Europos valstybės nervinasi prisimindamos I-mąjį ir II-jį pasaulinį karą ir vokiečių agresingumą. Ir Rapalo šmėkla tebėra gyva jų atmintyje.

JAV kaltinamos, kad jos kurstančios vokiečių revanšo mintis ir kaip pavyzdį nurodo į paskyrimą generolo Hans-Joachim Mack NATO ryšininku branduolinių ginklų ir vieno iš dviejų NATO vyriausiojo vado gen. Bernard Rogers pavaduotojų. Tačiau Vakarų Europos unija, kuri buvo sudaryta 1954 m., posėdžiavusi š.m. spalio mėn. paliko V. Vokietijos kontrolę dėl atominių, biologinių ir cheminių ginklų, panaikindama visus kitus ginklavimo apribojimus. Vakarų Europos uniją sudaro V. Vokietija, Prancūzija, Didž. Britanija, Italija, Olandija, Belgija ir Luksemburgas.

Nors Vokietijos suvienijimo klausimas šiandieną nėra pasaulinės politikos dienotvarkėje, tačiau ši problema yra ypatingos reikšmės ryšium su politinės pusiausvyros nustatymu Europoje. Taip pav. Joseph C. Harsch (The Christian Science Monitor, 1984.8.21) tuo reikalu rašo:

“Jei abi Vokietijos būtų sujungtos ir politiniai ištvirtintų Vakarų Europoje surištoje stipriais ryšiais su JAV, tada Vakarai didžiai persvertų Sovietų Sąjungą pasauliniame jėgų balanse.

Bet taip pat ir atvirkščias atvejis būtų teisingas. Jeigu abi Vokietijos susijungtų ir susiriktų su Maskva, tada Maskva persvertų pasauliniame jėgų balanse... Padalinta Vokietija nesudaro niekam pavojaus... Rusijai ir Vakarams padalinta Vokietija yra mažesnė blogybe negu sujungta Vokietija su viena ar kita šalimi. Tačiau dabartinis Vokietijos padalinimas turi vieną prigimtą pavojų Vakarams.

Rusija nustatė Vokietijos padalinimą ir laiko R. Vokietiją savo vergioj. V. Vokietija laisvai susijungė su Vakaraus. Tokiu būdu Maskva turi aukščiausią korta šiame žaidime. Maskva gali suvienyti Vokietiją atpalaiduodama R. Vokietiją. Tačiau ji darys tatau tik susitarus su V. Vokietija. Žemiausia kainą kurią gali tikėtis gauti tai V. Vokietijos pasitraukimas iš NATO.

Ar Maskva kada nors loš “vokiška korta? Niekas nežino.”

Lenkijos krizė tęsiasi

Popeliuškos nužudymas iš naujo sukrėtė Europą ir sukėlė platų atgarsį spaudoje. Per paskutinius mėnesius daugelis Vakarų diplomatų yra nurodę augantį skilimą Lenkijos politinėje. Maskva reiškė nepasitenkinimą Jeruzelskio parodytais mostais Vakarų atžvilgiu: amnestija politinių kalinių, pastangomis išjungti į Tarptautinį Monetarinį Fondą, suartėjimu su Katalikų bažnyčia, ir pastangomis palaikyti detantę su Vakaraus. Visa tai sukėlė spekuliaciją, kas buvo suinterasuotas ir organizavo nužudymą, kad galėtų pasinaudoti sukeltu pasipiktinimu ir galimais neramumais.

U.S. News & World Report (1984, lapkričio 12) straipsnyje “Užpakalyje lenkų kunigo žudiko” pateikia sekančius paaiškinimus:

Analistai teigia, kad nužudymas tai buvo pasikesinimas pro-sovietinės grupės komunistų partijos, kad sabotuoti premjero Jeruzelskio mostus siekiant geresnių santykių su katalikų bažnyčia ir pagerintų santykių su Vakaraus. Tai ko siekė griežtos politikos šalininkai atrodo buvo noras sukelti neramumus, kurių metu priversti Jeruzelskį pasitraukti arba atnaujinti griežtas represyvinės priemonės. Anot Walesos, jie siekė nušalinti ne tik žmogų, ne tik lenką, ne tik kunigą, bet ir viltį, kad galima išvengti smurto Lenkijos politiniam gyvenime.

Trys policijos pareigūnai prisipažino pagrobę kunigą Popeliušką. Nors ir yra galima, kad trys veikė savo iniciatyva, tačiau ir valdžios pareigūnai yra privačiai pasisakę, kad samokslas buvo organizuotas žmonių stovinių aukštuose postuose. Vienas generolas buvęs suspenduotas ir du pulkininkai buvo areštuoti.

Turėdami galvoje, kad ištikusi nelaimė gali sukelti protestus, vyriausybė, bažnyčia ir solidarumas kvietė vengti susidurimų. Centro komitetas pasmerkė nužudymą. Tardymo duomenys buvo paskelbti. Bažnyčios paskirtas advokatas buvo leistas stebėti autopsiją. Walesa ir kardinolas Glemp kvietė laikytis ramiai.

Tačiau Solidarumo aktyvūs šalininkai kvietė streikuoti vieną valandą laidotuvių metu ir sudarė komitetus penkiuose miestuose sekti žmogaus teisių naudojimą pikta.

Bažnyčios nutarimas leisti laidoti nužudytą kunigą jo bažnyčioje, būtent Šv. Stanislovo Kostkos, Varšuvos priemiesty davė solidarumo šalininkams susibūrimui vietą protestams.

Būsimos savaitės Jerezelskiui yra pilnos pavojų. Jeigu pilnas tardymas implikuotų policijos aukštus pareigūnus ir Jerezelskis bandytų juos nušalinti, jis susidurtų su galima smarkia reakcija ne tik iš lenkų griežtos linijos šalininkų bet taip pat ir Sovietų Sąjungos, kurios paramos jis yra reikalingas. Bet pastangos padengti įvykius gali suerzinti mases

ir sukelti riaušes, ko siekia jis išvengti.

Yra nustatyta, kad nuo 1981 m. yra dingę apie 50 žmonių, susijusių su žmogaus teisių gynimu. Iki šiol tuo reikalu vyriausybė nieko nedarė kad nusikaltėliai būtų išaiškinti. Ryšium su kun. Papeliuškos nužudymu pradėta organizuoti žmogaus teisių gynimo grupes sekti policijos galios naudojimą piktam.

Akyvaizdoje susidariusios padėties, gen. Jerezelskis pats perėmė tiesioginę priežiūrą Vidaus reikalų ministerijos ir vyriausybės pareigūnai yra išpėję grupių narius, kad tokia organizacija yra nelegali ir kad jos nariai bus baudžiami iki 5 m. kalėjimo. Taip pat Lenkijos užsienių reikalų ministerija yra išpėjusi didžiųjų agentūrų—The Associated Press, United Press International, Reuter ir ABC korespondentus, kad jeigu jie palaikys ryšius su šių grupių nariais jų akreditacija bus atšaukta.

(Nukelta į 15 pusl.)

St. Lozoraitis apie diplomatinę tarnybą

Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto ir Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarėjo Stasio Lozoraičio, Jr. paskaitos tema buvo “Lietuvos diplomatinės tarnybos uždaviniai ir reikšmė darbe už Lietuvos laisvę.”

Pažymėjo, kad dabar. po St. Lozoraičio, Sr. mirties, dr. S. Bačkio Lietuvos diplomatijos šefo pareigų perėmimas buvo sklandus. Diplomatinės tarnybos santykiai su veiksniais artimi. Dėl tų OSI bylų Lietuvos diplomatinės tarnybos žmonės jau yra darę žygių JAV valdžios istaigose.

Mūsų diplomatinės tarnybos testinumo organizavimas nelengvas. Nelengva rasti asmenį, kuris būtų visiems priimtinas. Kandidatui neįmanoma užtikrinti kokios karjeros ateičiai. St. Lozoraitis, Jr. ruošiasi vyksti į Australiją, pasiteirauti apie galimybes ten įsteigti Lietuvos konsulatą. Planuojama tuo reikalu vyksti į Lotynų Ameriką. St. Lozoraitis yra pasiūlęs priimti du žmones dirbti Lietuvos atstovybėje Romoje, negalėdamas jiems garantuoti atlyginimo, nors galės duoti pastogę.

Romoje yra dvi lietuviškos radijo tarnybos: Vatikano ir italų radijofone, finansais remiamos Vliko. Jose yra jau įjungta naujų jaunų žmonių.

Vokietija okupacijos nepripažįsta, bet savo atstovams yra davusi instrukcijų nesantykiauti su Lietuvos diplomatijos atstovais.

Diplomatinė tarnyba dirba informacinėje srityje. Romoje buvo išdalinta 25,000 lapelių apie Lietuvos laisvę. Išspausdinta Šv. Kazimiero paveikslėlių su priminimu apie persekiojimą Lietuvoj.

Diplomatija visada bendradarbiaus su Altu Lietuvos laisvės gynime.

PRAŠOME!

Pagal savo išgalės aukoti TAUTOS FONDUI

savo uždaviniams vykdyti Lietuvos Laisvės Išdūi—laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6-šiomis kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotą Lietuvą finansuoti ir politiniams kaliniams gelbėti. Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamente įrašyti:

Non-profit, Tax Exempt Corporation
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION
P.O. Box 21073, Woodhaven, NY 11421

BALTIC BAKERY

JUOZAS ir ALDONA ANKAI—savininkai
4627 S. Hermitage, Chicago, IL 60629—Telef. (212) LA 3-1510

— ir —

2616 W. 69th St., Cicago, IL 60629—telef. (312) 737-6734

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis

“M. K. Čiurlionis”—nauja knyga

Mažai mūsų tautai labai svarbu, kad jos didžiuosius kultūros ir meno kūrėjus pažintų platusis pasaulis. Vienas iškiliausių kūrėjų-menininkų, be abejo, yra Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Apie jį tik pasirodė anglų kalba informacinis ir gilesnis nagrinėjimo albumas-knyga; teksto autorius—estu kilmės poetas ir meno kritikas—Aleksis Rannit, Yale universiteto dėstytojas.

Ne taip seniai paminėjus M. K. Čiurlionio gimimo šimtmetinę sukaktį (1875.IX.22-1911.IV.10), tėvynėj ir išeivijoje buvo išleista apie Čiurlionį knygų, brošiūrų, jo kūrybos reprodukcijų albumų, suruoštų parodų ir minėjimų. Tarp reikšmingesnių—“Vagos” leidyklos 1977 m. (2-ra laida—1981) didelė reprezentacinė knyga, parengta dailininko sesers Valerijos Čiurlionytės-Karužienės (dabar jau mirusi), redaguojant Juditai Grigienai. Čia patalpinta didelė, išpūdinga Čiurlionio nuotrauka, apie 200 spalvotų ir juoda-balta jo paveikslų reprodukcijų bei piešinių; dailininko gyvenimas ir kūryba—trumpame Liongino Sepečio apraše penkiomis kalbomis: lietuvių, rusų, anglų, prancūzų, vokiečių. Išeivijoje pažymėtini M. K. Čiurlionio tema šie rašyti-spausdinti darbai: Stasio Ylos “M. K. Čiurlionis,” kūrėjas ir žmogus—1984 m., Chicago, Ill., išleista po autoriaus mirties populiarios gerų knygų leidyklos—Lithuanian Library Press, Inc. (Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla). Ši knyga—lietuviškai, bet svetimtautį gerai informuoja—nors trumpas, bet išsamus Alinos Skrupskelienės įvadinis žodis—angliškai (vertimas—Nijolės Gražulienės). Šiai knygai autorius kun. St. Yla surinkęs daug medžiagos apie M. K. Čiurlionį—žmogų, kūrėją; daug atsiliepimų apie dailininką—iš viso pasaulio. Kun. St. Yla pabrėžia, kad susidomėjimas Čiurlioniu ir jo kūryba vis dar auga, nes iš tikro šis genialus kūrėjas trumpai tegyvenęs, nedaug kūrinių palikęs ir net pačių lietuvių dar nepakankamai pažintas. Apie Čiurlionį, ir ypač apie jo kūrybą anglų kalba yra parašytas geras studijinis rašinys, visa knyga dr. Genovaitės Kazokienės (Australijoje); jos rankraštis buvo L. B. Kultūros Tarybos specialios Jury komisijos išskirtas ir atžymėtas pirmąja (3,000 dolerių) premija; dar nespausdintas.

Pačiame 1984 m. gale pasirodė dar viena reikšminga knyga anglų kalba—“Mikalojus Konstantinas Čiurlionis,” Lithuanian Visionary Painter, išleista Lithuanian Library Press, Inc., Chicago, Ill. Labai gražus, tiksliai ir švariai atliktas darbas, reprezentacinis leidinys. Teksto autorius Aleksis Rannit, o gal pati leidykla, pasitelkė visą eilę gerų pagelbininkų šiam darbui: reprodukcijų atrankai ir išdėstymui bei bibliografijos sudarymui—dailininką Kazi Varnelį, technikinį redaktorių—Petrą Aleksą, redaktoriaus padėjėją—Nijolę Gražulienę, vieną geriausių spastuvių—Morkūno, Chicago, Ill. Šio puikios leidinio realizavimą materialiai rėmė Lietuvių Fondas, Lietuvių Menininkų klubas ir Čiurlionio Monografija; leisti komitetas (pirm. Pov. Gaučys, nariai—K.

Bradūnas, J. Jurkūnas, Kaz. Varnelis).

Knygos autorius Aleksis Rannit, atrodo, nuo seniai buvo įsigilinęs į M. K. Čiurlionio kūrybą ir apie ją daug straipsnių rašęs bei paskaitų (Yale universitete ir kitur) skaitęs. Visą tą surinktą medžiagą, atrodo, jis ir šioje knygoje panaudojo; bibliografijos lapuose, be daugelio kitų autorių, randami ir jo studijiniai straipsniai, kurie nagrinėja rusų, anglų, prancūzų mastytojų, poetų bei meno kritikų pasisakymus apie mistišką mūsų dailininką Čiurlionį. Apie tą žinių šaltinį autorius sumini knygos pradžioje; beto, mini ir “M. K. Čiurlionio Bibliografiją”. Vilnius, 1970 m., redaguota Valerijos Čiurlionytės-Karužienės, Simono E. Juodžio ir Vlado Žuko.

Šioje knygoje Aleksis Rannit neiškelia Čiurlionio gyvenimo detalių (kaip St. Ylos knygų), o stengiasi “atspėti” jo kūrybos gelmes.

Viso teksto linkmė—filosofinė bei poetinė, palyginamoji. Viena pirmųjų puslapių—prasmingi apie Čiurlionį pasisakymai šių didžiųjų: Nikolai Berdiaev, 1941 m., Henri Focillon, 1930 m., Bernard Bersenson, 1949 m., Jacques Lipchitz, 1961 m. (“Yra tikra, kad Čiurlionis buvo genijus. Ir aš didžiuojuos, kad gimiau mieste, kurio grindinį buvo palietę jo žingsniai.”—Iš šio garsaus skulptoriaus laiško A. Rannitui.)

Idomus knygoje “Palyginamasis kalendorius,” kur virš dešimt lapų užima M. K. Čiurlionio “gyvenimo ir darbų panorama,” lyginant ją su to laikmečio didžiųjų pasaulio mastytojų bei kūrėjų darbais, Pavyzdžiui, 1875 m., kai Varėnoje gimė Čiurlionis, tais metais mirė Coot ir Millet; kūrė Hans von Marees—Romoje, Claude Monet, Odilon Redon; Bernhard Bersenson su tėvais atvykęs į Ameriką; gimė—Rilke, Jacques Villon, M. Dobužinskis . . .

Toliau, sekant Čiurlionio kūrybinius žingsnius, jie palyginami su kitais pasaulio kūrėjais. Ir, pavyzdžiui, kai 1911 m. miręs sanatorijoje Čiurlionis, šateikiuose gimęs poetas Czeslaw Milosz-Milašius . . .

Idomus straipsnis—“In Search of a Philosophical Background,” kur Čiurlionio mąstysena analogiškai išvedama iš įvairių srovių mastytojų, pripažįstant jam gilų Būties pajutimą, neo-platonizmą, panteizmą. Toliau seka straipsniai—“Time in Čiurlionis,” “Symbolization in Čiurlionis”. Nagrinėjamos simbolių ir alegorių sąvokos bei jų kilme Čiurlionio muzikinėj ir dailės kūryboje. Jo kūrinių simboliai—ne vien iš asmeninės komplikotos jo mąstysenos, o drauge—iš paveldėtų tautos kultūrinių klotų (lietuvių liaudies panteizmo, jos turtingos kūrybos).

Palyginama to laiko modernistų įtaka Čiurlioniui ir jo paties pėdsakai bei įtaka į modernizmo meną vystymąsi. Pavyzdžiui, tvirtinama, kad Čiurlionis turėjo įtakos KANDINSKIUI, O NE ATVIRKŠČIAI: Nikolai Berdiaev Čiurlionį lyginęs su kubistu Picasso, ypač jo Saulės ir Žalčio sonatose.

Čiurlionis giliai jūtęs gamtą; tai esąs lietuvių

nuo senovės linkimas į panteizmą. Jis, kaip kūrėjas, laikomas titanu ir drauge—atsiskyrėliu. Jis tėra toks vienas—gal visame pasauly. Originalus jo meninių formų pasirinkimas. Pradėjo kurti—kaip muzikas, vėliau ėmė “piešti muziką”; ir, iš tikro, jo daugelį paveikslų, esą, galima paversti į muziką . . .

Deja, genialusis Čiurlionis šiame pasauly tebuvo 35 metus, o piešė vos šešetą metų. Jis nebuvo praktiškas žmogus; nemokėjo (ar neturėjo iš ko) pasirinkti geresnių, patvaresnių dažų. Piešė tempera. Daugelis jo paveikslų, dėl nestiprių dažų, ima blukti.

Knygos tekstas užbaigiamas, tarytum, viltinga mintimi, kad gal kada nors koks kompozitorius (“born from above”) galės Čiurlionio paveikslus paversti muzika, daina . . . Ir užbaigia Aleksis Rannit šiomis poetiškomis eilutėmis:

*“Speech is but broken light upon the
(depth
Of the unspoken; even your loved words
Float in the larger meaning of your voice
As something dimmer.”*

Toliau visi likę puslapiai (81-176) pripildyti puikiais reprodukcijomis, kurių aiškinamasis sąrašas yra knygos gale (179-181 p.p.)

Šios puikios knygos viršelis: priekinis—Jūros sonatos spalvota reprodukcija ir galinis—Žvaigždžių sonatos reprodukcija, kuri ypač išpūdinga.

Šią knygą galima pasididžiuojant duoti—kaip brangią dovaną—princui, politikui ar menininkui . . .

Jei norime, kad mūsų vaikai ir anūkai didžiuotųsi savo lietuviška kilme, dovanokim bet kuria proga jiems šią knygą.

“MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS,” Lithuanian Visionary Painter, 1984. Aleksis Rannit, Yale University. Lithuanian Library Press, Inc., 3001 West 59th St., Chicago, IL 60629, U.S.A. Kaina 25 dol. Persiuntimui pridėti 2 dolerius. Šią knygą galite įsigyti ir L.D. redakcijoje už \$25.

GAUTA PAMINĖTI

“M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus.” Parašė kun. Stasys Yla. 469 pusl., iliustruota, kietais viršeliais. Kaina \$15.00. Išleido Lietuvių Bibliotekos leidykla, Chicagoje.

LIETUVIŲ DIENOS

4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, CA 90029

AR JAU TURITE

dvi istorines knygas anglų kalba, “Day of Shame,” parašyta Algio Rukšeno. 368 pusl., gausiai iliustruota. Sumažinta kaina \$7 (pasiuntimas \$1).

Taip pat Simo Kudirko biografija “Simas,” 120 pusl., sumažinta kaina \$4. Siųskite čekius:

LIETUVIŲ DIENOS

4364 Sunset Blvd.
Los Angeles, CA 90029

GARBĖS PRENUMERATOS

Irena, K. Aižinai, Chicago, IL
P. Aras, Santa Monica, CA
J. Bagdžius, IL
A. Balsys, NY
Ed. Balceris, Sta. Monica, CA
Inž. Peter Beltran,
L. Baltrėnas, Los Angeles, CA
V. Barkus, Omaha, Nebraska
V. Beleckas, Sunny Hills, FL
Rev. A. Bertašius, El Paso, TX
Dr. K. C. Bobelis, St. Petersburg, FL
Juozas Briedis, West Bloomfield, MI
R. A. Bužėnas, Los Angeles, CA
Inž. V. Čekanauskas, garbės konsulas,
Los Angeles, CA
R. Cibas, Sydney, Australia
Rev. V. M. Cukuras, Providence, RI
John Čiurlionis, PA
Dariaus-Gireno Club, Detroit, MI
St. Daugėla, Santa Monica, CA
A. Daukantas, Santa Monica, CA
Vysk. A. L. Deksnys, Vokietija
Inž. Algis Didžiulis, Bogota,
Colombia
A. Dičius, Santa Monica, CA
Vincas Dovydaitis, San Clemente, CA
Rev. A. Dranginis, Baltimore, MD
J. Dženkaitis, Glendale, CA
East Cambridge Branch Library, MA
A. Galdikas, Brentwood, CA
Inž. Br. Galinis, Norwell, MA
Pr. Gasparonis, Los Angeles, CA
J. Girevičius, Ont., Canada
Paul Gyls, Olympia, WA
Jakomas, J., Australija
Inž. Algis Jonynas, Pacific
Palisades, CA
A. Jakštas, Australija
R. Janowska, Norristown, PA
E. Jonušas, Omaha, Nebraska
Dr. J. Jurgilas, Rancho Sta Fe, CA
Dr. Šarūnas Karuža, Los Angeles, CA
Kazys Karuža, Los Angeles, CA
N. Kiaušas, Harrison, NY
Dr. J. S. Kriaučiūnas, Putnam, CT
Dr. B. Kasakaitis, Chicago, IL
Mrs. Isab. Kirk, San Leandro, CA
Dr. Alf. Kontvis, CA
Dr. Leonas Kriaučiūnas, Chicago, IL
Rev. J. Krivickas, Cohoes, NY
Msgr. J. Kučingis, Los Angeles, CA
S. Kudokas, CA
S. ir J. Kvečas, Santa Monica, CA
L. Lengnikas, Hamilton, Canada
J. Levickas, Palos Park, IL
G.T. Levinskas, Creve Coeur, MO
K. Majauskas, Chicago, IL
F. Masaitis, La Mirada, CA
B. Maskeliūnas, Toronto, Canada
Inž. Vacl. Mažeika, Park Ridge, IL
Inž. A. ir L. Mažeikos, Marina
del Rey, CA
A. Mikalajūnas, Sta Monica, CA
Dr. V. Mileris, Livonia, PA
A. Milius, Santa Monica, CA
A. Musteikis, Fallon, NE
M.L. Namikai, M.D., Glendora, CA
A. Naudžiūnas, Boston, MA
Rev. T. Palis, Pittsburg, CA
Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA
Vladas ir Alfonsa Pažiūra, Agoura, CA
P. Petraitis, CA

F. Petrauskas, Syracuse, NY
J. Petrikonis M.D., Woodbine, IA
J. Petronis, Los Angeles, CA
E. Pikelis, Chicago, IL
P. Pranis, Vista, CA

Rev. K. Pugevičius, Brooklyn, NY
Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, NY
Inž. Juoz. Rasys, Cambridge, MA
Rev. Dr. P. Ragažinskas, Central, NM
G. W. Radvenis, Los Angeles
Kun. V. Radvina, Clover Valley, CA
St. Radžiūnas, Nebraska
Rev. A. L. Rubšys, Manhattan, NY
A. Rugys, Lantana, FL
V. Raulinaitis, M.D., Santa
Monica, CA

K. R. Ražauskas, Dearborn
Heights, MI
J. V. Roland, San Francisco, CA
Kun. Paul Sabulis, Waterbury, CT
M. Šarauskas, Winnipeg, Canada
F. Šeštokas, FL
M. R. Shalins, Woodhaven, NY
A. Sinkys, Santa Monica, CA
E. ir J. Sinkiai, Santa Monica, CA
Dr. J. Skirgudas, La Jolla, CA
Frank Speecher, Los Angeles, CA
Dr. Paul Švarcas, Mascoutah, IL
Rev. E. Statkus, Grand Rapids, MI
Dr. D. Surantas, Rockford, IL
Inž. J. Talandis
V. Tamošiūnas, Detroit, MI

B. Tiskus, Collinsville, IL
Mrs. T. Trainis, CT
K. Trečiokas, NJ
J. Truškauskas, Los Angeles, CA
V. Tuskenis, Palm Springs, CA
V. Urbaitis, Mayfield Heights, OH
Rev. I. Urbonas, Gary, IN
V. Urbonas, St. Petersburg
Beach, FL
A. Uždavinsys, Canton, MI
Dr. E. Vadeika, NJ
Dr. O. Vaitas, MI
Inž. V. Vidugiris, Palos Verdes, CA
A. Vakselis, Richmond Hills, NY
Dr. J. K. Valiūnas, Southamton, NY
Juozas Vitėnas, Washington, D.C.

*“Lietuvių Dienų garbės pre-
numeratoriais skelbiami, kurie kasmet
prisiunčia po \$35.00.*

AUKOS

Aukos Lietuvių Dienoms
ir spaudai

Aukos po \$50—
Rev. V. Pavalkis
Aukos po \$40—
K. A. Bartašius

Aukos po \$24—

Dr. J. Gudauskas

Aukos po \$20—

B. Latoza, kun. V. Radvina, J.
Kudirka, A. Casserly, V.
Tamošiūnas.

Aukos po \$15—

V. Dovydaitis, N. Bražėnas, P.
Gyls, V. Dzigas.

Aukos po \$10—

F. Grandal, B. Cizikas, R. Yuch,
G. Nefas.

Aukos po \$5—

V. Petrauskas, M. Kuncienė, H.
Koelblen, P. A. Druskis, A. Lukas,
P. Bielskus. E. Ribokienė, A.
Uždavinsys, F. Keblys, A.
Dragunevičius, S. Baniulis, E.
Veimeris, P. Gruodis, Dr. A.
Kasakaitis, E. Pakulis, K.
Trečiokas, J. Litvaitis, Rev. A.
Račkauskas, J. Kriaučiūnas, L.
Medelis, J. Balkūnas, L. Baltrūnas,
J. Bironas, A. Alčiauskas, P. Jonikas,
O. Žukienė.

Labai ačiū už parėmimą L.D.
žurnalo.

—A. Skirius, leidėjas

Besikeičiantis veidas

(Atkelta iš 13 pusl.)

Po šios trumpos kai kurių tarptautinių
aprašų apžvalgos mums tektų paklausti kuriuo
keliu eina sovietinė meška. Tą problemą gana
idomiai palietė “The Washington Times”
korespondentas Robert Wesson (lapkričio 24,
1984). Anot jo paveikslas nėra padrasinantis.
Jis atmeta suartėjimo-suliejimo (convergence)
teoriją pagal kurią industrializacija turinti
privesti prie suartėjimo industrinių visuomenių
(JAV ir Sovietų Sąjungos), ir kad skirtumai
tarpe jų turi išnykti. Jis prileidžia, kad yra tam
tikrų išorinių supanašėjimo ženklų: Maskva turi
trafiko problemų, moterys dirba ten ir JAV,
Sovietų skrybys artėja prie amerikonių
skrybių, džinsai, džazo muzika, vakariečių
styliaus sekimas. Tačiau iš esmės sovietai eina
ne liberalėjimo, bet netolerantiškumo ir
šovinistinio nacionalizmo kryptimi. Nors jie
skelbiasi tikraisiais demokratais ir pacifistais,
tačiau paėmę valdžią, jie atmetė demokra-
tiškumą ir pacifizmą.

Po 20 metų, kai 1939 buvo sudarytas Stalino-
Hitlerio paktas agresijos grobiui pasidalinti, jų
tarpe kas buvo bendra: Stalino “socializmas
viename krašte” ir Hitlerio “nacionalizmas”
“rėmėsi politinėmis partijomis, priespauda ir
propaganda. KGB vaidina mažiausiai tą pačią
rolę Sovietų valstybėje kaip Gestapo Nazo
valstybėje,” rašo R. Wesson.

Nors Leninas buvo internacionalistas,
Stalinui valdant rusų tauta buvo pripažinta
pirmaujančia, dominuojančia tauta ir šiandien
jos rankose yra visa aukščiausia valdžia.
Rezultate Sovietų Sąjunga virto Rusijos
imperija.

Andropovo laikais pradėtas griežtesnių
priemonių taikymas prieš disidentus ir šiais
metais įvestos naujos bausmės už santykių
palaikymą su užsieniečiais ir bausmių režimo
sugriežtinimas prieš politinius ir sąžinės
kalinius, visa tai rodo kad pagrindiniai šios im-
perijos ramščiai yra policija, kariuomenė ir
rusiškas šovinistinis nacionalizmas.

Liet. Dienų platintojo Toronte, Kanadoje St. Prakapo automobilis su asmeniška leidimo lentele.
The license plate of Stasys Prakapas, the local distributor of Lithuanian Days in Toronto, Canada.

ENGLISH SECTION

Lithuanian Swords

by HENRIKAS L. GAIDIS

In days of old, the sword was the ultimate weapon. Bright, shiny, and terrible, it was the decisive factor in many a hard fought battle. Since time immemorial, the sword has held a fixation for the Lithuanian warrior. With this weapon, Lithuanian soldiers withstood the onslaught of the Mongols, Teutonic Knights, Poles, and Russians. The sword is conspicuously displayed on our traditional national emblem. The Vytis, or Charging Knight, with his raised sword proclaims Lithuanian liberty and willingness to fight for the homeland.

Unfortunately, with the ever increasing improvements in military technology, the sword was well on its way to oblivion by the First World War. Yet no weapon is so glamorously pictured in our minds. Even though the sword's effectiveness has long since passed, its romance still lingers. The sword is still preserved worldwide as an insignia of rank and honor, and as a reminder of its once glorious past. This article briefly tells the story of the Lithuanian Sword.

Since about 1000 BC, when our earliest ancestors the "Aestians" traded amber for bronze products of the Roman Empire, the metal broad sword has been carried by Lithuanian warriors. Imported bronze broad swords have been found in excavated sites in the Klaipeda, Telsiai and Raseiniai Districts.

From the 8th century BC, iron broad swords basically conforming to the design of the earlier imported Roman bronze swords were manufactured in Lithuania. Most historians believe that the iron broad sword design was introduced into Lithuania through contact with the Vikings from nearby Scandinavian countries.

This second type of broad sword has been found in great numbers in excavations in the Lower Nemunas and Samogitia areas. The primary purpose of the broad sword was for hacking at an opposing soldier in a manner similar to cutting wheat.

The basic design of the iron broad sword—straight, with two edges coming to a point utilizing a wood or ornamented handle—did not change until the 12th century AD. The increased use of stronger armor and horse-mounted warriors led to the lengthening of the sword to provide increased weight to the blow and extend the reach of the soldier.

By the 13th and 14th century AD the sword of a mounted knight became so long as to require two hands to swing a blow, resulting in an extended handle as well as blade. Lithuania's great love for the horse and extensive use of mounted warrior knights expanded the demand for swords, making them the most popular weapons of the time.

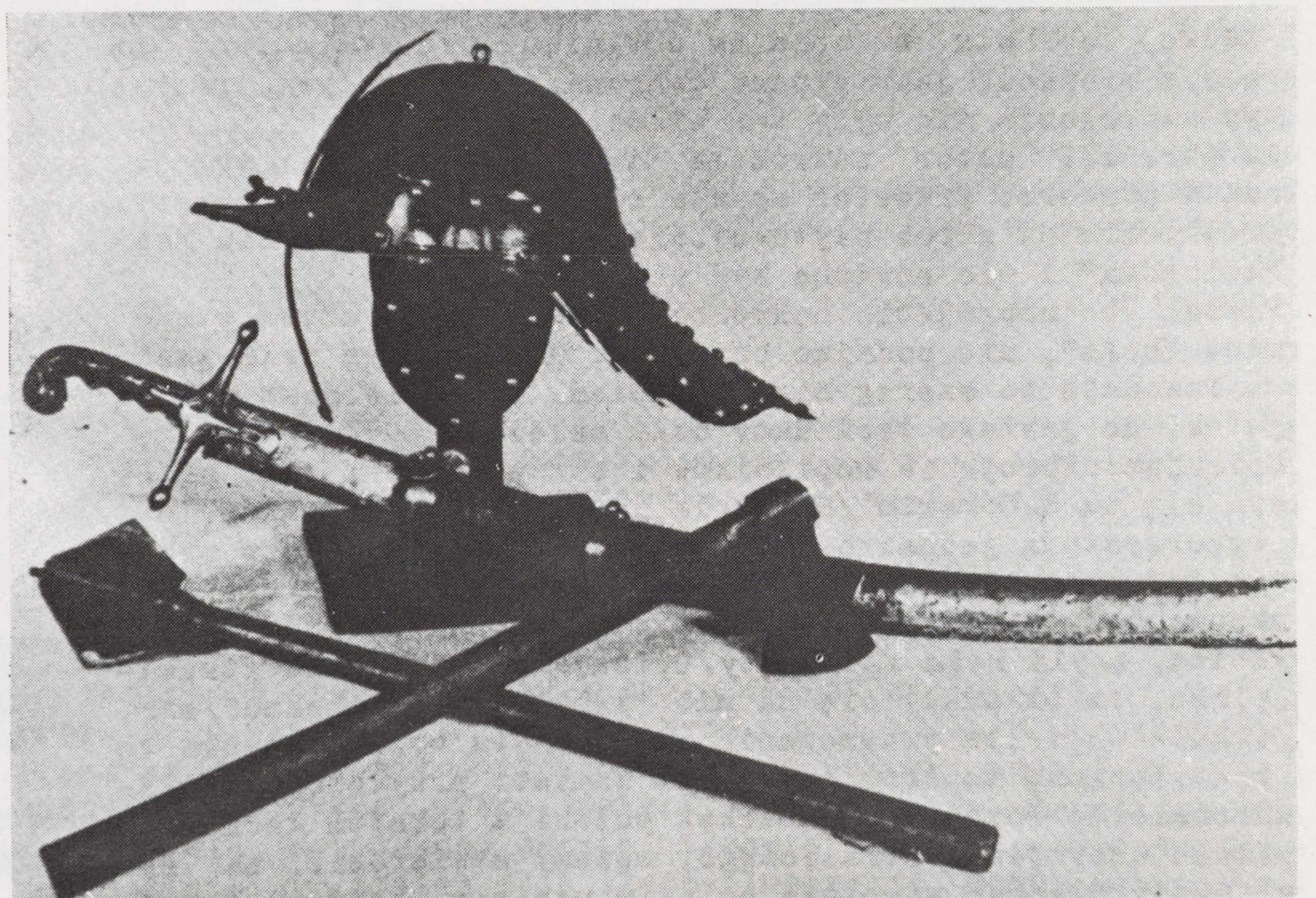
Because the horse was the traditional means of Lithuanian transportation and power, a blacksmith shop could be found in every village and castle estate. These one- or two-man smithies were a potential armory capable of turning out plowshares or swords alike. The type and quality of the item produced was only limited to the skill of the blacksmith.

Unfortunately, no written record exists of weapons production in ancient Lithuania. History alone tells of the effectiveness of these locally produced swords in the hands of Lithuanian warriors. The small nation was created from its ancestral land about the Nemunas River and extended its borders in armed combat, successfully defeating all its foes. History documents the victories of our ancient warriors in saving Europe from the Mongols, defeating

the Teutonic Knights, and occupying Moscow. With the merging of the Grand Duchy of

Lithuania with the Kingdom of Poland, the fate, as well as the sword development, of the two nations were joined together for 500 years. The ever increasing growth of cities such as Vilnius and Warsaw led to the rise of the skilled trade workman and the guild system. The guild system allowed a full time individual workman producing sword hilts and blades to replace the local blacksmith and his product. Frequently, high quality Damascus steel blades were imported and used on locally produced Lithuanian and Polish guild hilts. The guild swords were no longer just weapons of war, but works of art engraved and inlaid with gold and silver. As a result of the rise of the guilds, the need for the sword-producing blacksmith disappeared, only to rise again during the 1831 and 1863 insurrections.

By the 15th century, the ancient broad sword passed into oblivion along with the armor suits worn by the knights as technology progressed. The Roman Gladiator type of extended, double-edge broad sword was gradually being replaced by a lighter, longer, single-edge, knife-style or cutlass sabre. This weapon allowed for a cutting effect combining the actions of the axe and knife. By the Renaissance, the Eastern or Oriental sabre was well in use throughout Lithuania-Poland. Though the long broad sword continued in limited use by armored cavalry in attacking large units of infantry, it was soon replaced with the development of the

Helmet, axe, mace, and Turkish style sabre used by the famous *Lithuanian Hussar Cavalry* during the 16th and 17th century.

*The author would like to express his thanks to Kestutis G. Chesonis and Alexander Radzius Jr. for their assistance in the preparation of this article.

more lightly armed Winged Hussar units on the Ukrainian frontier.

How did the sabre become so deeply rooted in the Lithuanian military by the end of the 15th century? Of primary importance was the ever increasing contact with the Hungarians, whose culture had been under the domination of the Turkish Empire for several hundred years. The Turkish Spahi light cavalry had successfully occupied large parts of eastern Europe through their quick mobility in combat.

This mobility was obtained through the elimination of the traditional medieval body armor and weight wherever possible. The heavy broad sword was replaced by a curved, single-edge sabre and used in conjunction with a long, light spear or lance. The eastern type of fighting and weapons led to the development of the famous Hungarian and Lithuanian winged Hussar Cavalry.

By the 16th century, the Lithuanian Winged Hussar Regiments so overwhelmed the traditional European Heavy Cavalry as to be unchallenged on the Ukrainian Frontier. The stories of the great victories of these units spread across Europe.

Examples of the Lithuanian battles include the Battle of Kirchholm (Salaspils) on September 27, 1605, when Lithuanian Hetman John Karl "Katkus" Chodkiewicz with 4,000 Hussars defeated 11,000 Swedes, and the Battle of Klushino in 1610 where 6,500 Lithuanian and Polish Hussars defeated 35,000 Russians, Swedes, Frenchmen, and Scots in the Russian service.

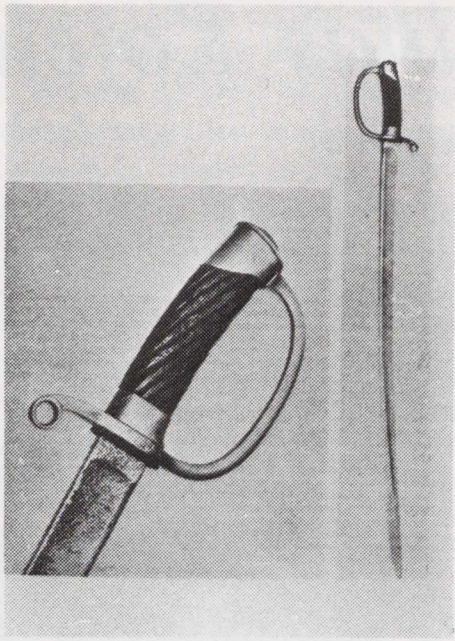
The election of Hungarian Stephen Bathory (1576-1586) as king of the Polish-Lithuanian Commonwealth further expanded the oriental influence in the military as did the election of King John Sobieski (1674-1694), who readily imitated the military fashion of the Turks, Persians and Tartars, which he observed during the Turkish Wars over Vienna. By the last quarter of the 17th century, the oriental type sabre had become the traditional weapon of the Lithuanian-Polish gentry and nobleman warrior.

Though the oriental blade had become generally standardized by the 17th century, the hilts varied greatly according to the wealth of their owners. The two principal sabre groups were those with an open or closed hilt.

The first group, generally referred to by collectors as the "KARABELA" type, followed the oriental lines, but contained a thumb-ring holder and a broadened end grip resembling a bird's head profile. The term KARABELA is believed to have originated from the name of the Iraqi town of Kerbela that produced such swords. The KARABELA of the Lithuanian-Polish nobleman was usually lavishly decorated and at times even mounted with semi-precious stones.

The evolution of the second sabre type with a closed hilt is not quite clear. This sabre utilizes a wooden grip covered with leather and terminates in a metal pommel passing into an elongated mounting. The cross guard has languets and a bow bent upward and touching the pommel.

Perhaps the bow developed from the loose

Czarist Russian Infantry and Dragoon pattern sabre used widely during the Lithuanian War of Independence, 1918-1920.

chains which were found on the Hungarian sabre, which occasionally linked the pommel to the cross guard, or just to provide extra protection to the user's hand in combat. The metal parts of the hilt and sheath of the closed hilts are usually of steel or brass. This type of sabre evolved into the traditional dress and military weapon of the Lithuanian-Polish Commonwealth.

The 18th century witnessed a general standardization in the use of blade weapons in Europe. The Infantry used bayonets fixed to the ends of muskets and a short cutlass sidearm; the Artillery a short, Roman Gladiator type sword; and the Cavalry a closed-hilt, curved, single-edge sabre. The heavy, straight-blade broad sword was used only by special heavy cavalry units and in a lighter form, a foil-type, by infantry officers and court officials. This standard weapons system was also adopted by the standing regular armies of the Lithuanian-Polish Commonwealth. The nobleman warrior was still permitted to purchase at his own expense his personal weapon and continued to do so.

In Lithuania-Poland, hilts and blades were frequently embellished with royal monograms and coats-of-arms. Frequently encountered monograms include the initials "AR" for August Rex relating to August II (1697-1733) and August III (1733-1763) who were the elected Kings of the Saxon Dynasty, and later "SAR" for Stanislaw August Rex (1763-1795). An interesting inscription found on sabre blades honors the third of May 1791 Constitution which was the last great political attempt to save the Commonwealth prior to partition by its aggressive neighbors.

The typical 18th century Lithuanian-Polish Cavalry Sabre had a single edge curved blade with a closed hilt. The traditional nobleman or gentry KARABELA was used primarily for parades and dress occasions. The most popular sword of the period is referred to by collectors as the "KOSCIUSZKOWSKI" in honor of Lithuanian General Thaddeus Kosciuszko who carried such a weapon himself. This sabre, used during the 1794 Insurrection, features a steel bent bow hilt with tear drop languets and a lac-

quered wood grip. The blade bears the Third of May 1791 Constitution inscription.

The infantry and artillery were armed with smaller swords of the German type which gained popularity during the Saxon Dynasty. Standardization of the Lithuanian-Polish armies relating to armies and weapons officially occurred with the reforms of the Four-Year Diet (1788-1792), but continued to exempt the noblemen and senior officers, who purchased their own weapons. During this period the sabres of Lithuanian senior officers were frequently cast on special order with the Vytis emblem. The utilization of the Vytis emblem would continue in use on Lithuanian swords until the Soviet Occupation.

(To Be Continued)

Dog Food Diverted to Balts

The Soviet administrators of Latvia have passed a new law, taxing dog owners 36 roubles per pet. The 36 rouble fee (about \$A54) is equivalent to one month's pension for most retired Latvians. It comes in addition to the 70 kopek (\$A1) dog license fee.

The Soviet colonial office is attempting to curb dog ownership because "Soviet statisticians have calculated that a dog eats about 300 grams of various meat products per day; this adds up to about 111 kilograms of meat a year. About a third of this total consists of Category 1 subproducts (liver, brains, kidneys, hearts). The remainder is either Category 2 subproducts (lips, lungs, membranes) or regular leftovers." The official announcement continues, "We estimate that each dog eats approximately 55 kilograms of meat suitable for human consumption each year. The meat products consumed by these unproductive beasts should be used to feed our people(Latvians)."

(Cina Latvian News Digest, from
BALTIC NEWS, Sept., 1984)

"VOICE OF AMERICA" SEEKS LITHUANIAN BROADCASTERS

The Voice of America, Washington, D.C. is recruiting continuously for qualified international radio broadcasters in the Lithuanian language. Salary ranges from \$21,066 to \$25,489. To qualify, candidates must have a fluency in Lithuanian and a proficiency in English. Candidates must also have experience in journalism; translating-interpreting English into Lithuanian; teaching Lithuanian above the high-school level; or acting in Lithuanian.

Interested candidates may send resumes to:
Voice of America
Recruitment and Placement Division
Room 1192
330 Independence Ave., S.W.
Washington, D.C. 20547

VOA is an equal opportunity employer

Interview With Linas Kojelis

By Ruta Skirius and Vincas Skirius

(Continued from Last Issue)

Q. Tell us what you are charged to do at the White House and for whom?

A. First of all, understand that I have jurisdiction over people of European and Asian ethnic heritage; that excludes Hispanics, Africans, and Jews. To the ethnics under my charge, I have three primary responsibilities. First, I have to communicate to all ethnic communities the President's views on issues of concern to them. Second, I have to gather and relay the concerns, viewpoints, and preferences of the ethnic communities to the President and members of his Administration. And third, I have to establish cooperative reciprocal relations between the President and ethnic communities to garner support to push forward issues of mutual interest.

Q. How are these goals achieved?

A. Through a variety of ways. I meet with representatives of ethnic groups at the White House or at their offices anywhere in the U.S. I read ethnic publications written in English and either clip and file the information or pass it on to senior administrative staff for their information. Sometimes I'll attach memos and say "Let's have a meeting about this" or say "This is the third article I've seen on this issue, plus I've been contacted by half a dozen groups about it from Chicago or Detroit to complain about this problem and I believe . . ." It depends. I receive and respond to correspondence or refer it to an appropriate agency. I also meet with White House staff members in charge of domestic and foreign policy and try to work out solutions.

Q. How do these "meetings" with groups come about? At your behest or theirs?

A. Both ways. It depends on the issue. I'm accessible to representatives of any ethnic group to discuss problems with critical implications. For example, one time Asian-Indian medical doctors came to me to discuss their concerns regarding discriminatory practices by hospitals in the United States against people who received their professional/medical training in India or elsewhere outside the United States. They didn't feel they were getting equal treatment even though they passed the United States Board exams with flying colors. I couldn't know what the specific underlying problem might have been, so I contacted someone in the Civil Rights Office in the Department of Health and Human Services, called a meeting with representatives from both groups, and thus opened up a direct line of communication for airing their current problem and potential future problems.

The summer before last when the President nominated his members for the Civil Rights Commission, there was a lot of flack about his right to ask previously assigned Commissioners to resign and of trying to stack the deck in his favor. Well, I thought that the new Commis-

Linas Kojelis, with arm extended, directs the 1980 demonstrations against the Soviet Embassy in Washington, D.C. The 18 arrestees were later tried as the "Embassy Eighteen."

Linas Kojelis (dešinėje, ištisės ranką) vadovauja protesto demonstracijoms prie sovietų ambasados Washingtono 1980 m. Aštuoniolika demonstrantų buvo areštuoti ir vėliau teisiami "Embassy Eighteen" vardu.

sioners were the type of people who believed in Civil Rights, believed in establishing fairness, not quotas, so that no group was more privileged than any other. So I took the initiative to set up a White House meeting with the President's nominees and the Washington representatives of all the ethnic groups to talk about Civil Rights issues of concern to Italians and other European ethnics . . . such as the quota system and the way the government gathers statistics which could lead to discrimination against ethnic groups. For example, if the government decided to set up an unemployment training program for disadvantaged groups, how could we be sure that disadvantaged Portuguese-Americans aren't excluded as a group? The government census bureau doesn't collect statistics on Portuguese-Americans while they do collect statistics on Hispanics and blacks.

Q. So what do you do when such a group, like the Portuguese-American, come to you feeling discriminated against because the government doesn't even bother to collect statistical data on them?

A. I should explain that I don't handle individual cases, i.e. a case like: "I applied for a university position and think because of my accent and my unusual name I wasn't given the job." That's not my function.

Q. How do you handle individual pleas for help?

A. I'd tell them to work with their senator and congressman, or write to the Justice Department—Office of Civil Right Enforcement, Mr. Bradford Reynolds. But if someone

comes to me and says that we, as a community, are discriminated against, I would handle it.

Q. Like, for example, the Russian community . . . who have been a focal point in the Los Angeles papers in recent months because of a purported Russian immigrant spy connection with the FBI and the Soviet Union. The Russian immigrant community steadfastly denies that "we're all like that."

A. That's a good case-in-point. The Russian community senses a certain Russophobia in the American people. In fact, there was a case in New Hampshire where a young woman, American born but of Russian heritage and with a Russian name, was brutally killed. The assailants said: "Oh, those darn Russians are all Commies . . ." not differentiating between Russians and Communists. It is my responsibility to make the Justice Department aware that this kind of discrimination, or even violent actions, can occur because of the public's symbolic association of a group to some past historical event.

Q. O.K. Now when you say you want to make the Justice Department aware of . . . what level of government personnel do you contact?

A. People at various levels. Obviously not the Cabinet-level, not the Secretary, but the assistant secretary-level or director-level. If I can get any kind of documentation, I send it on to their office; if the case is of immediate concern, I might send the information to them asking for their comments.

There was a recent case of a Ukrainian going on a hunger strike outside of the United Nations to demonstrate his support of two Ukrainian political prisoners. I talked to the State Department's Deputy Assistant Secretary, and we tried to figure out if there was anything we could do to make a demarche to the Soviets to show this citizen that we were concerned about this Human Rights case in the hope that he would stop this hunger strike.

Q. So what were you able to do?

A. I got someone from the U.S. mission at the United Nations to go and talk to him and promise him that we would bring up the names of the political prisoners the next time we met with the Soviets and would fight for their release. Unfortunately, with political prisoners, that's about all you can do. If the Soviets don't want to release them, they don't release them.

Q. Do you deal exclusively with federal and international issues? Not state or municipal issues?

A. Yes.

Q. What are the most common reasons people call for your assistance?

A. They span quite a range. It can be as simple as having a photograph of the President autographed for the president of an ethnic club in Buffalo, or as complex as working with the State and Justice Departments and the National Security Council (NSC) on a review of U.S. policy on political asylum. I also review and make recommendations on the President's speeches related to issues of concern to ethnic Americans. That's what makes my job so interesting; I can never anticipate why or about

what I'll get called. I have no idea at the start of the day what I'm going to be doing at the end of the day. It can be anything from the president of the Polish-American Congress in Philadelphia needing a birthday card from the President for the 90th birthday celebration of one of his members tomorrow to nine Hungarians defecting from a Hungarian fishing boat in Detroit needing help to get political asylum. Anytime I answer the phone, it's always an adventure.

There are days when I come into the office thinking I'll be having this meeting and that meeting, and suddenly I'll find out that the Greeks are holding an important demonstration in New York and they desperately want an administration representative to speak at it. And ZAP! I get approval to go, write a speech, take it to the NSC for review, and jump on a plane to New York within four hours of the call to present a speech before audience, TV, and press.

Q. What are the limits on what you might want to do, can do, or are supposed to do? For example, can you refuse to respond to an individual or a group because you don't think it is worthwhile? Is there any particular ethnic group that seems to be a priority with Reagan and to whom you are expected to be more responsive?

A. I was appointed to this position for two reasons. First, because I feel loyal to the President, have an understanding of his views, and support his views on a broad range of subjects.

Second, because I have a certain understanding of the ethnic communities, their concerns, their interests. While I do keep my antennas up as to what the administration would like me to do, I try to be as even-handed as I can. Obviously you have the larger ethnic groups, like the Italians or the Polish who, respectively, comprise 12 million and 9 million of the population, and certainly demand more attention. Compare them to, say, the Estonians who represent 50,000-60,000 of the population. I keep some sort of balance in my head, though I am responsive to Estonians and meet with Estonian groups, too, about their concerns.

I am very independent in this office. Very rarely does someone tell me "this is a priority issue, you do it." Normally, I get the input from outside and go to the National Security Councilor to the Vice President's office and say, "this is an important issue, we must respond to it."

Q. How do you determine that something is an important issue? What criteria do you go by?

A. Every ethnic community has its organizations and there are many organizations in every ethnic community. But I can differentiate between the larger ones and the smaller ones and I have developed an informal working relationship with these people. When someone I know from a large, important organization takes the time to come over and meet with me and tells me they have an important issue, can I help them with it, I listen.

Q. So "numbers" of people represented in the United States has some significance as to how you might respond to them.

A. Numbers has some significance, and the potential impact of the issue is another. Some larger ethnic groups may need me less. The Italian community, for example, is already quite sophisticated: they have people in high positions throughout the government and they have their own political network in Congress, e.g. Domenici, DeConcini, DeMotto, Rodino, Rakima, are very powerful political figures. So Italian-Americans with problems have many channels through which they can go for assistance.

Q. Why haven't Lithuanians been able to develop a similar type of political network.

A. There may be a number of reasons. Remember our previous discussion about careers and why there weren't many Lithuanians in Washington? Lithuanians, like many East-Europeans, have never been Washington-oriented. They've never seen the value of a young person going to Washington. For example, I never got any encouragement whatsoever—not from my family, and not from the community—to get into politics. Mostly I heard "What? You're going off to become a bureaucrat, or you want to be subject to elections? You want to work for a congressman and face being thrown out of office every two years? What kind of respectable job is that?" Lithuanians, I think, have always looked down on people in government service. Lithuanians have never particularly respected people in business either; nor people who went into journalism, nor people who went into show business or professional sports either. When the Italians want to throw a fundraiser, just think of the host of celebrities they can draw upon to give \$300-\$500 a plate. Look at who's at their head table at their national conventions. Every person is either a Congressman, Senator, or a self-made multi-millionaire. You go to a Lithuanian national convention and look who's at their head table—they're presidents of this small organization or this old political party, or the lady who's made the cookies for the last 30 annual picnics.

Q. Actually, the ones who have made it are not even there probably.

A. Exactly my point. the ones who have made it are not even in the hall. We do have some celebrities—a Gerulaitis, or a Butkus, or a Unitas—but they feel so uncomfortable in the Lithuanian community, for whatever reason. We don't have our few movie stars or our journalists work with the community groups. When you talk about a "network"—look at the Italian boards of directors. Look at a Lithuanian organization's board of directors. It's made up of doctors, engineers, dentists, etc. We don't invite the athletes, journalists, and business executives into the "clubs" because they're not highly valued. People who have succeeded in these fields should be melded into the community to work toward broader goals more effectively.

Q. Do you have guidelines about how you should go about doing your job?

Linas Kojelis and his sister Rasa during a 1973 visit in Vilnius, Lithuania, with their grandmother Marcijona Kojelis, a former Soviet political prisoner.

Linas Kojelis ir sesuo Rasa 1973 m. Vilniuje su senele Marcijona Kojeliene, buv. rusų bolševikų politinė kalinė.

"Don't pick apples with the devil—you'll lose both the apples and the basket." A 1978 political cartoon by Linas Kojelis, from "Į Laisvę" (Towards Freedom) magazine.

"Neik su velniu obuoliauti—neteksi ir obuolių, ir krepšio." (Lino karikatūra "Į Laisvę" žurnale 1978 m.)

A. I have very few guidelines. Boy, in this job you fly right by the seat of your pants. My bosses have a great amount of trust in me. I have responsibility for 55 ethnic groups, including Serbians, Vietnamese, Koreans, Czechs. I've probably spoken to 24 of them.

Q. So when someone reaches you out of the 55 potential groups, and they really impress upon you some need, what kind of authority do you have to help them? Can you pin-point who they need to go to, or can you say "let me call so-and-so and see what they say," or can you say "I will do this?"

A. It depends on what the issue is. For a lot of foreign policy issues, I've developed very good working relations with people at the NSC and the State Department so that I can play more of an advocate role than just a liaison role. And, if I think it's important enough, I can kick it up our system—to Mrs. Whittlesey (my boss), to the President, through the NS advisor, Mr. McFarlane, or others at policy-making levels.

Q. Have you had any success in influencing policy?

A. Well, yes, some. For example, we resolved an issue raised by the Polish community about an immigration policy regarding them. The Immigration and Naturalization Service was sending out letters which were of concern to Polish-Americans. We helped bring this to the attention of the State and Justice Departments and they decided to review these problems. It came about in part because we called a meeting in our offices with the senior leaders of the Polish-American community to focus on the real problem.

Q. What was the problem in this instance?

A. Basically, some officials just wanted to follow bureaucratic procedures and policies that didn't really apply to this particular situation. I'm in an awkward position because I'm not in a policy-making role. So I've got to balance out

what I know to be the goals of the President and the administration with what I know to be the interests of the ethnic groups. I think more often than not, we have been able to find common ground by simply giving the issue a different twist or perspective. At other times, I may be convinced by the bureaucrats that the bureaucratic position is correct.

Q. Do you feel you are pretty familiar with the standing or operating policies to make a balanced recommendation?

A. If I don't feel well-informed, I get the information I need. Remember, I'm dealing with 55 ethnic groups and three dozen federal departments and agencies. Multiply that by 1000 because all the departments are divided up into smaller sections and you can understand why I couldn't possibly know every policy, or all that has gone into forming a policy or procedure, or what might be the most effective route to take to get immediate action. Take for example, the Ukrainian community's concern about opening a U.S. Consulate in Kiev. I don't know the history of the U.S. consulate in Kiev, or why it was closed down, and so forth. I have to become more educated about this before I do or say anything.

Another example of such a situation with international implications was the Korean-Americans' concern about the shooting down of the Korean airliner over Soviet territory. In this case, we arranged a meeting between the NSC and representatives of the Korean community to explore the issue. I couldn't have alleviated their fears on my own.

Q. What were their concerns, and how did the administration respond to them?

A. Basically, they wanted to know how the United States interpreted the incident and what it was going to do about it, particularly because any decision may affect them and their Korean relatives waiting to immigrate to this country. You have to realize that 80% of the U.S.

Korean population came to this country in the last 15-20 years. The goals of any new immigrant group are initially to get established, i.e. jobs, food, shelter, education. They don't always know how to work the political system. It's not of immediate concern to them . . . until something tragic happens. Part of the greatness of this country is that people can quickly find ways of leading a happy, successful life without being concerned about politics. I believe the Korean-Americans were pleased with the cooperation that this administration showed in sharing information and views and the stance that it took in response to this crisis.

Q. When you refer to meeting with White House staff members to work out solutions, which staff do you deal with the most and what would you consider a "solution?"

A. I work primarily with people in the White House Office, like the Office of Policy Development, Office of National Security, etc. . . . The Polish immigration issue is an example of what I would consider a solution. We made sure that the responsible federal agencies and departments were responsible to the needs of this ethnic community so that their policies were fair, reasonable, and up-to-date. Originally, Polish immigrants got the impression that they had to hide in their homes and pack their bags until the government came to lock them up and ship them out. Now they know that if they have been denied permanent residence that they have the option of appealing the decision and how, or of resubmitting their application. These were real changes in government procedures. Another success for me would be to set up a meeting with the President which an ethnic group has requested.

Q. Can you set up meetings with the President?

A. Of course, that's part of my job.

Q. So, if someone says they really need to meet the President, you have the discretion of deciding whether or not . . .

A. Oh, no, no, no. I have the discretion of deciding whether or not I can assist in arranging such a meeting. Think of the other people besides me in this Executive Office building trying to get just five minutes of the President's time. The President's time is the most valuable commodity around here. Remember, we've got other liaisons, too . . . liaisons with the business community, with the blacks, with the Hispanics, with the Catholics, with the veterans' groups, with the labor groups. And then members of Congress, the Cabinet officials, the Heads of foreign governments . . . all of whom also want the President's time. I'm competing against all these other interests in getting those five minutes with the President.

Q. I understand. You also mentioned that you review and make recommendations on the President's speeches related to issues of concern to ethnic Americans. Do you review and make recommendations before his speech is delivered?

A. Sometimes I actually draft telling points. Or I may outline a speech. I'll point out the issues of concern to an ethnic group, say if he's speaking at a Polish-American Congress convention, he needs to know that the Polish-American community is concerned about immigration, U.S. relations with Poland, sanctions, Solidarity, etc. At that point, the Presidential speech writers, given my input, will summon their staff to research the issues. In this example, they will contact the State Department for the latest developments in U.S.—Polish relations, and then come back to me and other people at the White House for a review of the data. We can recommend further changes—delete this paragraph, insert this paragraph, move this point to the front, that one to the back . . .

Q. You've mentioned that you think Reagan's record is good with the ethnic community. What makes you believe this?

A. I basically believe that Reagan is good for ethnic Americans because he is good for all Americans. You can't sell a President to an ethnic community if he hasn't been good to the entire country.

Q. Well, here is the final question. If you could imagine an ideal life, both lifestyle and career, what would it be?

A. What I would really like to do is buy a little beach-side hut in Marinique and buy a little bar. I'd like to sit in the sun, go wind-surfing, snorkeling, and tend bar between 5:00 p.m. and 5:00 a.m. Then I could sleep in the morning, get some sun in the afternoon, drink pina colodas, and . . . That to me is the ultimate lifestyle and job.

Q. Sounds good as a retirement program. But what do you intend to do in the next five years . . . to move closer to that goal?

A. Ha! I'm going to sell my furniture, sell my sports car, sell all my suits, cut all my credit cards up, and take all my cash and buy real estate there. I've always believed in direct action!

Q. Give me a break. Do you really think you're going to do that in the next five years?

A. No, no, no. that's what I **want** to do.

Q. Oh, come on. You'd like more power, admit it!

A. Not power, but maybe more influence in foreign policy. I studied foreign policy for a good many years of my life. When I worked at the Pentagon, I had a position in the Foreign Policy Section at the Defense Department and enjoyed it very much. Right now there aren't too many positions opening up, say in the State Department. We might have some positions opening up at the United Nations because Jeane Kirkpatrick is leaving. I would like to get into a foreign policy position as opposed to a liaison position like I have now.

Q. Why?

A. Well, I have the interest and I think I have good ideas as to what U.S. policy ought to be.

Q. Are you suggesting that the present policies are inadequate?

A. No, not at all. Certainly the East Euro-

3-year-old Linas Kojelis debuts in the political scene, welcoming Stalin's henchman to Los Angeles. On his left, his sister Daina; on the right, his sister Rasa.

Trijų metų Linas Kojelis (viduryje) debiutoja politinėje veikloje—su protesto plakatu sutinka į Los Angeles atvykusį Stalino bendradarbį Anastas Mikojan; kairėje sesuo Daina, dešinėje Rasa.

pean groups have been very happy with the President's policy in the last four years. And the President's appointees are very competent and knowledgeable in what they do. But, believe it or not, people get tired of working in Washington after three, four, five years. Especially Republicans don't always see their best personal future in Washington appointments.

Q. Why do you say "especially Republicans?"

Well, I think Republicans and Democrats view

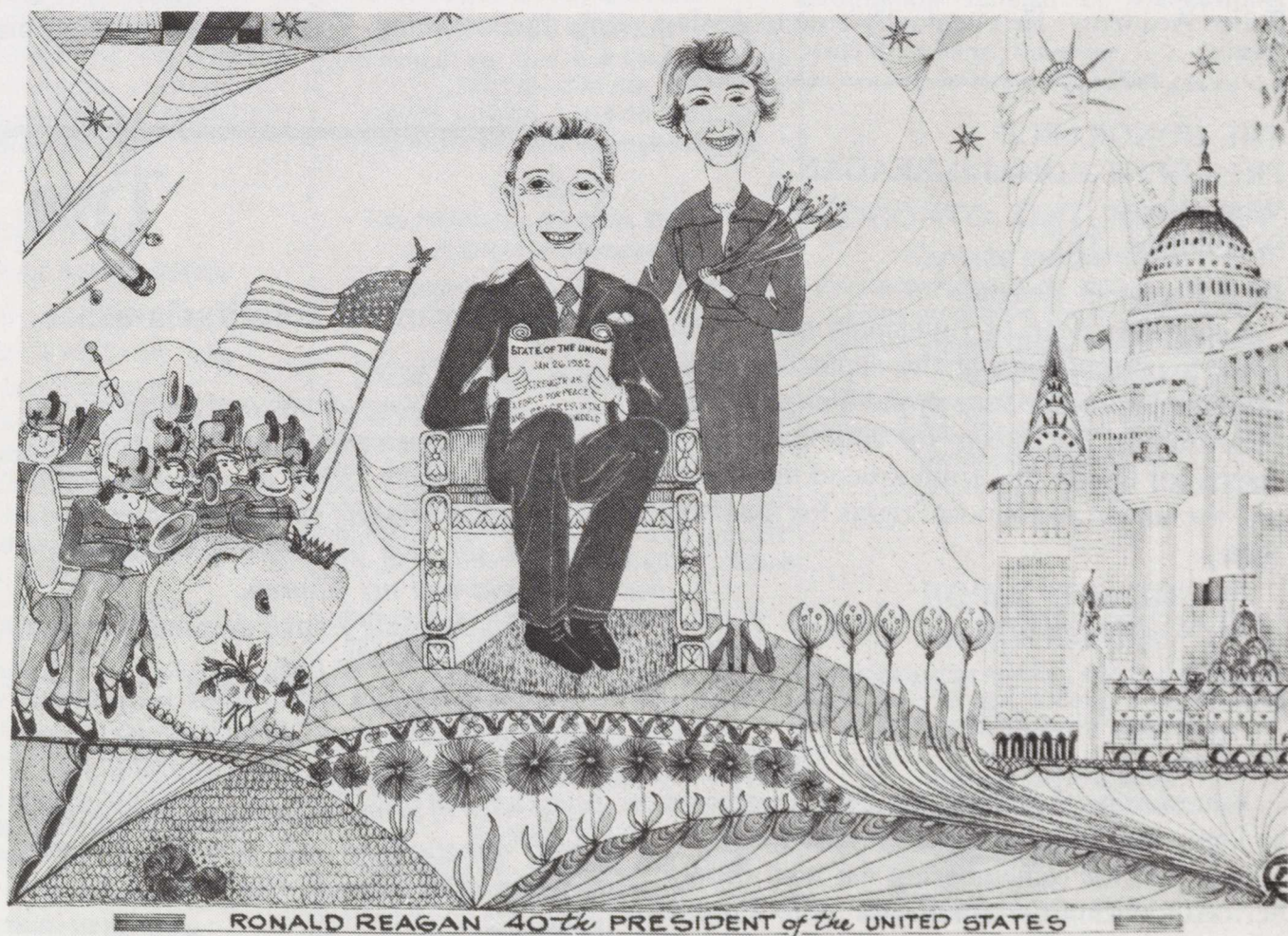
their time in public service differently. Republicans generally seem to leave very lucrative private corporation or legal professions; the Democrats seem to come from consulting firms or political think-tanks. Democrats seem more inclined to dedicate their lives to government; with Republicans you have much more of this bouncing back and forth between the public and private sector. In any case, I do think we will have over the next six months to a year a turnover in these positions, and I hope to vie for one of them.

Q. Where would you like to be a year from now?

A. In a year? I would like to be an assistant to a senior policy-maker, in Defense, or State, or United Nations, and to be assigned a portfolio—preferably U.S.-East European relations or U.S.-West European relations. I'm less knowledgeable about Asia and other continents. I'd like to become more involved with NATO—an area I learned a lot about from working at the Pentagon—to develop a better understanding as to what our common goals should be.

Q. And where would you like to be personally?

A. Personally? Personally? Well, personally I'd like to go out on a few more dates. I feel envious of our business liaison because the business groups always work regular hours. So when our liaison must speak at a business convention, he might expect it to be on a Tuesday at 2:00 p.m. When I speak to ethnic conventions, I may speak on a Friday night, or Saturday, or Sunday after church. And so that doesn't leave me much free time. I'm at the office from Monday to Friday, and the weekends I spend with the ethnic groups.

President Ronald Reagan's State of the Union Message to Nation
An Era of American Renewal
"STRENGTH AS A FORCE FOR PEACE AND PROGRESS IN THE WORLD."
Presidento Ronald Reagan'o kreipimasis į Tautą, su obalsiu
"TAUTOS STIPRYBĖ—TAIKOS IR PAŽANGOS PAGRINDAS PASAULY"

Spalvota Grafika—Edm. Arbo

Laimutis Nargelenas: A Fast Rising Star

At the age of 36, Illinois State Police Superintendent Laimutis Nargelenas, who was born in the American sector of Germany in 1948, has achieved outstanding accomplishments in a land where initiative, talent, and hard work can find fruition in a successful career which is, at the same time, of great service to others. Such is the present position of Superintendent Nargelenas who began his career with ISP only 15 years ago in Pesotum, Illinois. Where did he get his inspiration to become an officer of the law? Perhaps from his father, Antanas, who was a Lithuanian policeman. Nargelenas still remembers his father and his elaborate cavalry uniform—complete with saber. After the outbreak of World War II, which for Lithuania was such a futile battle against the Communists and the Nazis, Nargelenas' father was imprisoned in Germany. He was eventually released, and in 1950 the family came to the United States and settled in Georgetown, Illinois, where there was a large Lithuanian population. Although Antanas went to work in a factory, he soon became friends with some state police troopers. They, too, made a great impression on Antanas' young son who stored all of this in his memory.

College years came and Nargelenas seemed inclined towards a career in teaching. At the same time his athletic prowess showed itself as he played football at the University of Illinois. In 1969 he gave up all these plans in favor of the lure of becoming a state trooper. He served on patrol duty in the Danville area until 1973, when he became an instructor at the State Police Academy. He eventually rose to Assis-

Laimutis Nargelenas

tant Director when the school's role was expanded to include all the state's enforcement agencies.

Superintendent Nargelenas holds bachelor's and master's degrees from Sangamon State University and is currently enrolled in Southern Illinois University where he is completing a doctor of philosophy degree in education. In addition, he has been a guest instructor at several universities including Southern Illinois University and the University of North Florida.

Because of "who he is" and "what he believes," Laimutis Nargelenas wants to influence the people with whom he works for the betterment of the community, as well as the betterment of his troopers. He has shown himself time and again as a highly innovative, yet caring, human being. There is no doubt that his

desire to be remembered for having been a "trooper's superintendent" will be realized when he leaves his present position.

With so much energy invested in his career, Nargelenas still finds time to work as a counselor for young people in the American Legion Youth Program, and to give himself to his family. He and his wife, Sun Ye, have a seven year old daughter, Teresa Jadwiga, and live in Pawnee, Illinois.

There is no doubt that this bright, Lithuanian star rose to the heights because of his many sacrifices, strong convictions, and the wonderful example and love given him by Antanas and Jadwiga, his immigrant parents. Laimutis A. Nargelenas is a tribute to them and to his Lithuanian heritage as well as to the American possibility of realizing hopes and dreams. He is someone each of us would be proud to know!

Rev. Vytas Memenas,
Assistant Chaplain
Fraternal Order of Police
Illinois State Lodge

Excursion to Lithuania

FIRST excursion to Lithuania—10 days in Vilnius—departs from Los Angeles May 16, 1985.

SECOND excursion—Song Festival in Lithuania 1985. Departure from Los Angeles July 14th.

For details and registration, contact

EVANGELINA KUNGYS

FOX'S WHITTIER TRAVEL

6756 Greenleaf Ave., Whittier, Ca 90601

Phone: (213) 698-0496

HURRY! Space is limited!

THE HONORABLE
PRESIDENT RONALD REAGAN
White House
Washington, D.C.

Dear President Reagan:

As an American of Lithuanian birth, I am proud to present you with this depiction of your presentation of the *State of the Union* address as a token of my esteem for your courageous stands for liberty and truth around the world, and for human and national rights for the Baltic States.

Sincerely,
EDMUND ARBAS

—O—

Dear Mr. Arbas:

You were good to think of me and I want you to know how pleased I am by your kindness. Thank you for remembering me with the inscribed caricatures which you sent through Linas Kojelis. I deeply appreciate the friendship and good will that prompted your artwork.

Nancy joins me in sending you our best wishes.

Sincerely,
Ronald Reagan

Two Creeds

A Victim of Totalitarianism

... I saw lying, deceit and moral decay, so I could not remain uncommitted. The desire to see my fellow countrymen happy here and in eternity forced me to struggle against all that evil which burdens my homeland and my Church.

To this struggle I have devoted the most fruitful years of my life.

... In prison, I will always pray to the Lord for the Sisters of Lithuania who have dedicated their lives to God and to the loving service of people, that they would devote great attention to the struggle for the freedom of the Church, and for basic human rights ...

(From the Credo of the Rev. Sigita Tamkevičius, who was sentenced on December 2, 1983, by the Marxist-Leninist occupation authorities in Lithuania, to six years in the Gulag camps and four years of internal exile, for performing his sacerdotal duties, which the court described as "anti-State activity").

The Disciples of Totalitarianism

... I believe in the doctrine and battles of Marx, Engels and Lenin and Che Guevara, great teachers of the working class ...

I believe in the construction of the Marxist-Leninist Socialist Society ... and in its existence to the end of time. Amen.

(From the Sandinistas' Creed, a parody of the Apostles Creed, first published in the Marxist-Leninist daily *El Nuevo Diario*, in Nicaragua, on January 7, 1984.)

(From ELTA, July-August, 1984)

LITHUANIAN DAYS, 1985, JANUARY

LIETUVIŲ DIENOS
Žurnalo ir knygų
PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N.Y. — "Darbininko" adm-ja
So Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis
"Gifts International," "Parama"
"Marginiai"
Cleveland, Ohio — J. Zilionis
Detroit, Mich. — St. Anthony's Parish
Library
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas
Domkus

Putnam, Conn. — Immaculate Conception
Convent

Rochester, N.Y. — A. Sabalis
Waterbury, Conn. — "Spauda"
Woodhaven, N.Y. — "Romuva"

AUSTRALIJOJE

Norwood — K. Pocius
Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius
Melbourne-St. Kilda — F. Sodaitis
Mirren, S.A. — J. Rupinskas
Lewisham — Msgr. P. Butkus

KANADOJE

London, Ont. — A. Puteris
Toronto, Ont. — V. Aušrotas, A. Kuolas,
St. Prapapas
Montreal, Que. — P. Rudinskas (Parish
Library)

AMERIKOS BALSAS
(VOICE OF AMERICA)

Rytinė laida 6 val. 15 min. ryto Lietuvos
laiku (10:15 vakaro Vašingtone) 31, 38, 42 ir
49 metrų bangomis.

Pirmoji vakarinė laida 18 val. vakaro Lietuvos
laiku (10 val. ryto Vašingtone) 20, 25 ir 31
metrų bangomis.

Antroji vakarinė laida 20 val. vakaro Lietuvos
laiku (12 val. vidurdienį Vašingtone) 14, 15,
20 ir 25 metrų bangomis.

Šie laikai vasaros metu. Žiemos metu tiek
Lietuvoje, tiek Vašingtone reikia laikrodį at-
sukti vieną valandą.

VOICE OF AMERICA
Lithuanian Service
Washington, D.C. 20547

KNYGOS UŽ PUSĘ KAINOS

"Lietuvių Dienų" išleistų knygų
kainos sumažintos per pusę. Štai keletas
jų;

Igno šeimiaus Vyskupas ir Velnias;
gen. S. Raštikio atsiminimai—II tomas;
St. Būdavo "Varpai skamba"; "Dažytas
Vualis"; D. Čibo "Žaižaras";
Bindokienės "Keturkojis ugniagesys";
"Mislės"; "Patarlės ir priežodžiai";
Jono Puikūno; ir daugelis kitų, kurios
nėra dar išparduotos.

LIETUVIŲ DIENOS
4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, CA 90027
Telefonas: (213) 664-2919

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

LOS ANGELES, CALIF.
KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30-1:00 p.p.
Kleiva Rūta Vidžiūnienė, pirmininkė
Programų Koordinatorius
HENRIKAS BAJALIS
207 N. Windsor Blvd.
Los Angeles, CA 90004
Tel.: (213) 467-6467

BALTIMORE, MD.
"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima sekmadienio popietėmis 3:15-4:00
WBMD—740 Kilocycles
Šios programos vedėjai:
Albert J. Juškus—4515 Wilmslow Rd.
Baltimore, MD 21210 Tel. 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.
Baltimore, MD 21227 Tel.: 242-1779

BOSTON, MASS.
Lietuvių Radijo Valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais
9:10-10:00 ryto iš WCAV-FM 98
12:10-1:00 val. 1460 AM iš WBET
Petras Viščinis, vedėjas
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: (617) 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.
vedama Stepono ir Valentinos Minkų
girdima sekmadieniais 8:00 iki 8:45 ryto
Boston, Mass.—WLYN—1360 bangos AM
programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika,
dainos ir Magdutės pasaka.
Taipgi pas mus gaunamas "L.D." žurnalas,
ir didelis pasirinkimas lietuviškų knygų,
plokštelių ir lietuviškų suvenyrų.
502 E. Broadway, So. Boston, MA 02127
Telefonas: 268-0489

CHICAGO, ILL.
Sophie Barcus Radijo Šeima
šeštadieniais ir sekmadieniais nuo
8:30 val. ryto iki 9:30 val. ryto
Visos programos iš
WBMX stoties 1490 AM banga
Programos vedėja:
Aldona Daukus-Barcus
Transliuojama iš nuosavos studijos
7159 S. Maplewood, Chicago, IL 60629
Tel.: 778-1543

LIETUVOS AIDAI
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakaro
Visos laidos iš tos pačios stoties
WCEV 1450 AM banga
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
2646 W. 71st St., Chicago, IL 60629
Phone: 778-5374

ST. PETERSBURG, FLA.
"Lietuvos Aidų programa"
kas šeštadienį 12:30 p.p.
11110 AM banga, WTIS stotis
veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Rašyti: 2646 W. 71 St., Chicago, IL 60629
Telefonas (312) 778-5374
Atstovas St. Petersburg—K. Kleiva
Tel.: 360-1479

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA
TĖVYNĖS GARSAI
Isteigta 1949
Girdima sekmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 m
Vedėjas—Juozas Stempužis
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telefonas: (216) 382-9268
Dvisavaitinė religinės
minties programa
GYVENIMO VARPAI
sekmadieniais 6:30-7:00 val. ryto
WLTF, FM 106.5
Kun. G. Kijauskas, S.J.
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119
Telef. (216) 531-4263

DETROIT, MICH.
Lietuviškas Balsas—Lithuanian Voice
WCAR—1090 BANGA LIVONIA
Sekmadieniais 8:30 iki 9:00 val. ryto
Visais programos reikalais kreiptis:
KAZYS GOGELIS
13436 Garfield, Detroit, MI 48239
Telef.: 535-6683
LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA
1011 W. Huron, Pontiac, MI 48054
WPON—1460 AM
Pirmadienį nuo 3-4 p.p., trečiadienį nuo
12-1 p.p., penktadienį nuo 6-7 val. vak.
Programos ved. Algis Zapareckas
Bendradarbiai: Ant. Zaporackas, Algis
Lapšys, Edv. Skiotys, Violeta Abariūtė
4120 Yorba Linda Dr., Royal Oak, MI 48072
Tel.: 549-1982

HARTFORD, CONN.
"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM—840 AM
Kiekvieną sekm. 4:30-5:30 val. p.p.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius

Pranešėjai:
Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir
Longinas Kapeckas
273 Victoria Rd., Hartford, CT 06114
Telefonas: CH 9-4502

NEW YORK - NEW JERSEY
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ radijo valanda"
girdima kas penkt. iš WEVD stoties
New Yorke, nuo 10-11 v.v. 97.9 FM banga
Taip pat klausykite "Music of Lithuania"
programos kas sekm. nuo 2:05 iki 3:00
val. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties
89.5 FM — banga
Direktorius — Dr. Jokubas J. Stukas
234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060
Tel.: (201) 753-5636

"LAISVĖS ŽIBURYS"
Girdima kiekviena sekmadienį nuo 9 iki
10 v. ryto iš WHBI stoties 105.9 FM banga
ROMAS KEZYS
217 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364
Telefonas: (718) 229-9134

PITTSBURGH, PA.
The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Pennsylvania
Pittsburgh, PA — WPIT—730 kc.
sekmadieniais 12:30-1:00 p.m.
PROGRAMOS VEDĖJAI:
Povilas ir Gertrude Dargiai
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, PA 15243

HOT SPRINGS, ARK.
LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
"LEISKIT I TĖVYNĖ"
Lithuanian Broadcasting SPA

Girdima sekmadieniais 7:00-7:30 val. ryte iš
KXOW radijo stoties, 1420 AM banga.

vedėja ir pranešėja
Salomėja Šmaizienė

204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71913
Telefonas (501) 321-9641

ROCHESTER, NEW YORK

DAINOS AIDAS
Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto
stotis WZZI-FM 91.5 mc

IŠLAIKO LIETUVIŲ RADIO KLUBAS

Klubo valdyba: Al Gečas, pirm., R. Kiršteinis,
vicepirm., J. Krokytė, sek., Rūta Ilgūnaitė,
ižd., L. Laukaitienė, narė
320 Durnan St., Rochester, N.Y. 14621

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Bendruomenės radijo valanda

"LIETUVOS PRISIMINIMAI"
Sekmadieniais nuo 8:00 iki 8:45 v. ryto
WWCO — 1240 AM

Vedėjas: ANTANAS PALIULIS
33 Chipman St., Waterbury, CT 06708
tel.: (203) 756-1874

MONTREAL, CANADA
LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. 30 min.
CFMB stotis — Banga 1410

Programos vedėjas L. Stankevičius
1053 Cr. Albanel, Duverney, P.Q., Canada
Telefonas: 669-8834

TORONTO, ONT., CANADA
TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
Sekmadieniais 1:30 iki 2:00 val. po pietų
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 100.7 FM
Programos vedėja:
Violeta Simanavičiūtė-Laurinavičienė
51 Patricia Dr., Toronto, Ont. M4C 5K2, Can.
Telefonas: (416) 690-3416

ROMA, ITALIJA
ROMOS RADIJAS
Transliuojamas kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku
41.15 ir 50.34 metrų bangomis

Vedėjas: Dr. J. Gailius
Circonvallazione Nomentana 162

VATIKANAS, ITALIJA
Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad, rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vak. 20:15-20:30 Lietuvos laiku
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų

Vedėjas: Kun. V. Kaziūnas
Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO

Nelė T. Bajorienė paruošusi Kalėdinę parodą Wilkes-Barre, PA.

Lithuanian display presented by Mrs. Nellie T. Bajoras in Wilkes-Barre.